oslovakijas
tijā

SPROSTI UN POLICIJAS ĀM

York Herald Tribune" ko-
dents parego, ka Čechoslova-
komūnistu aprindās esot gai-
„pārkārtojumi", piemērojoties
ai situācijai, ko radījuši Die-
ijas notikumi. Varot rēķinā-
komūnistu partijas disciplī-
ievērojamu pastiprināšanu
ātiskās aprindas sagaidot, ka
s ģenerālsekretārs Slansky
ielāku varu un noteiksā-
idz šim. Gotvalds, kļūstot par
prezidentu, daļēji esot „nobī-
ņiņos". Bez tam viņš atkāp-
nās pagājušajā ziemā vairā-
ozīmējis sevi par „čechu" ko-
u un „čechu patriotu". Šāds
tagad, pēc kominforma at-
ām par Tito nacionālisti tem-
, Gotvaldam varot izrādīties
a. Bez tam, čechu kompar-
itikai vēl vairāk pieskaņojoties
jū ietvariem, varētu ciest ar
ti vadītāji partijas darbinie-
mēram, ārlietu ministrs Kle-
s un iekšlietu ministrs No-
Viņus abus, tāpat kā Gotval-
skatot par vismazāk „asinska-
".

paši diplomātiskie novērotāji
u ministru Cepicku uzskata
ielāko ekstrēmistu tagadē-
ī, kurš apsveiktu Padomju
ības kontroles pastiprināša-
choslovakijā. Neskaidrs est
cka stāvoklis iespējamos pār-
mos. Toties skaidrs esot tas
choslovakijas komūnistu vidū
viena tāda, kas varētu iedro-
s izaicināt kominformu tā, kā
jis Tito.

o laiku aktīvitāti pastiprinā-
chu trimdas politiķi. Agrākā
s un ilggadīgais sūtnis Fran-
suskis Ņujorkā 3. jūlijā pa-
ar četru pretkomūnistisko de-
rtiju memorandu, kurā pie-
cīņa „visiem legāliem līdzek-
tjaunot likumību un demo-
u iekārtu" Čechoslovakijā.

desmit pretkomūnistisku agra-
choslovakijas parlamenta de-
vārdā Osuskis paskaidroja
upa cenšas izveidot vienot
ar centru ASV. Memorandu-
s arī ASV ārlietu ministr
ks Armūrs un to parakstīju
u demokratu, tautas sociāli-
oļu un sociāldemokratu pa-
enerālsekretāri. — ASV ār-
inistrijas pārstāvji gan nori-
ka ministrijas interese ne-
andu nenozīmējot gatavīb
grupu atzīt par Čechoslova-
rimdas valdību.

DM, N, BBC, NYHT

Ja Berlīnes
tenis piemeklētu
arī Vīni...

vēl nepiedzīvotā veidā pa-
adomju spiediens pret ri-
stīm Berlinē, Vīnē stāvok-
ā laikā nav mainījies un pa-
ierīgs. Padomju pusē nav re-
nekādas lielākas aktīvitā-
s, kaut gan Vīni pilnīgi ie-
rievu okupētā territorija. Ar
s līdzīgai situācijai kā Ber-
adomju blokāde Vīni skar
agāk nekā Berlīni, jo ar
āņu un angļu lidlauki, Te-
Švechatā, atrodas krievu ko-
s rajonos.

rikāņu un angļu labi informē-
rindas pārliecinātas, ka Pa-
Savienība nemēģinās vēr
„izspiešanas taktiku", ar
York Herald Tribune" kore-
ts. Austrijā četru valst
komisija joprojām vēl dar
Austrijai ir sava centrālā va-
n tur faktiski nepastāv sai-
s vai politisks dalījums „a
s" un „rietumos". Arī ag
rlīnes križu gadījumos tā
reizes notikumi līdzīgā kār
jušies Vīnē, no kā varē
, ka Padomju Savienība Be
n Vīni uzskatot par divīz
n problēmām.

rijas valdībai un padom
m pašreiz radusies „skaid
austriešu policijas inspekc
reka dēļ. Viņu apcietīt
iestādes, apsūdzot prese
spiegošanā. Austrijas ār
ministrija pret to protestē
ešu viedokli aizstāvēja ari
valstu militārās valdības.

NYHT

Atkal tīrīšanas
domju Savienībā

plašam „tīrīšanām" Padom-
ības finanču un banku no-
nanču ministra nomaiņas
„Newsweek". Iemesls esot
a neapmierinātība ar nesa-
ju valūtas pārkārtojumu"
em.

LATVIA
Latvian Newspaper

Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorisation Number UNDP 196. Publisher and Editor: Kārlis Rabācs, DP Camp Kleinkötz near Günzburg/D. Printer: „Schwäb. Volksbl.", Günzburg/D., Bgm.-Landm.-Pl. 7. Circulation: 4000. Published twice weekly. Editorial office: Günzburg/Do. Dominikus-Zimmermann-Str. 2

LATVIJA

LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 53 (158)
Otrdien, 1948. g. 13. jūlijā

Iznāk otrdienās un piektdienās. Izdevējs: BALK uzdevumā Latviešu preses darbinieku sadarbības kopa. Atbildīgais redaktors: K. Rabācs, vietn. A. Liepa, redaktori: Z. Bārda, M. Čulītis, H. Mindenbergs, A. Smits. Adrese: Günzburg-Do.; red.: Dominikus-Zimmermannstr. 2 (tālr. 50), apg.: Marktpl. 25 (t. 84), spiest: Bgm.-Landmann.-Pl. 7 (t. 92)

RADĪTA PAŠU SPĒKU VADĪBA

Latviešu Nacionālā Padome uzsāk darbu Latviešu trimdas organizācijas uz ciešas sadarbības ceļa

Eslingenā sestdien un svētdien notika sanāksme, kurā pie viena galda bija pulcējušies trimdas organizāciju izvēlētie LNP delegāti. Apspriedes rādīja, ka saprašanās panākama, un jāvēlas, lai turpmākā darbā uzticība un vienprātība vēl vairāk padziļinātos. Pastāvīgajā LNP prezidijā izraudzīti: no LCP J. Lavenieks un V. Lambergs, no karavīru organizācijām V. Janums un J. Celms, no parlamentāriešiem A. Klīve un V. Bastjānis, no Latvijas Sarkanā Krusta R. Liepiņš, pretestības kustības A. Endziņš un preses L. Bērziņš. Prezidija apspriedēs piedalīsies arī prāv. J. Ķullītis kā baznīcu pārstāvis, R. Osis no kurzemniekiem un J. Niedra no LCP.

LNP kārtos latviešu tautas pamattiesību jautājumus, bet trimdā esošo bēgļu izvietošanas, materiālās un kultūrālās aprūpes jautājumus turpinās kārtot LCP resp. LCK. Divu dienu apspriedes bija veltītas daudzām svarīgām problēmām, kas saistās ar mūsu turpmākām gaitām. Plašās pārrunas un pieņemtās rezolūcijas dos vadlīnijas LNP prezidijam.

Eslingenas latviešu tautskolas zāle greznota Latvijas karogiem, lauru kokiem un ozolu vītnēm. Pie prezidija galda 3 lielāko organizāciju pārstāvji — H. Klarks, K. Lobe, V. Lambergs, V. Bastjānis, A. Klīve un V. Janums. Pienācis vēsturiskais brīdis.

Sanāksmi atklāj LCK priekšsēdis H. Klarks, uzrunā norādot, ka ilgā trimda nav salauzusi un arī nesalauzīs mūsu garu. „Mēs nevaram gaidīt un no malas noskatīties notikumu plūdumā," pasvītro runātājs, „bet mums pašiem jābūt aktīviem cīnītājiem. Šī atziņa lai vada LNP darbu. Dievs, svēti Latviju."

Pēc himnas LNP pirmās sanāksmes dalībniekus Eslingenas kolonijas vārdā sveic J. Aperāns.

Stājoties pie mandātu komisijas vēlēšanas, H. Klarks konstatē, ka no 55 pieteiktiem Vācijā esošo organizāciju pārstāvjiem nav ieradušies 6, bet no citu zemju pieteiktiem 3 pārstāvjiem nav ieradies 1. Mandātu komisijā ievēl prof. A. Švābi, prāvestu J. Ķullīti, R. Osi, T. Tēraudu un J. Kalniņu. Mandātu komisija darbu veic 3 stundās un pēc komisijas ziņojuma kopsapulce apstiprina šādus LNP delegātus: no Latviešu centrālās padomes — V. Hazneru, H. Klarku, V. Lambergu, A. Dravnieku, J. Niedru, J. Lavenieku, J. Poruku, J. Turku, K. Lobi, H. Vītolu, E. Freivaldu un T. Tēraudu; no Latvijas centrālās padomes — V. Bastjāni, A. Budži, R. Drilli, K. Dzilleju, A. Klīvi, B. Krūku, E. Laimiņu, J. Mežraupu, V. Šlakānu, A. Švābi, F. Zepu u A. Ūdri; no karavīru organizācijām — Latviešu veco strēlnieku b-bas un Sibirijas strēlnieku pulkiem — P. Dārdzanu, biedrības Kalpaka bataljons — A. Krīpēnu, Ziemeļniekiem — A. Bērziņu, no Daugavas Vanagiem — V. Janumu, J. Celmu, G. Odiņu, P. Balodi, T. Dukātu un E. Lauvu, virsnieku apvienības — J. Kalniņu un A. Petriti, Lāčplēša kara ordeņa kavalieru b-bas — V. Skaistlauku; Kurzemniekiem — R. Osi, R. Kociņu un E. Stipnieku; Baltijas universitātes — F. Gulbi; Studentu savienības — A. Vatvaru; ev. lut. baznīcas — prāv. J. Ķullīti; katoļu baznīcas — prof. P. Lavrinoviču; pareizticīgo baznīcas — prof. P. Starcu; baptistu draudzēm — māc. V. Freimani; pretestības kustības — A. Endziņu un E. Pārupu; preses — L. Bērziņu; Latvijas Sarkanā Krusta — R. Liepiņu; Sieviešu padomes — T. Erdmani un M. Ūdri; kooperātoru — A. Plakanu un T. Silkalnu; lauksaimnieku — J. Venneru; Latviešu tautas apvienības — A. Āboliņu; Kanādas latviešus pārstāvēs Edmontonas latviešu b-bas „Imanta" priekšsēdis K. Dobelis, bet par Anglijas latviešu pārstāvjiem pilnvaroti A. Vanags un V. Voitkus.

JĀIZVEIDO CĪŅAS FONDS

Ievadot LNP darbu, R. Osis, V. Janums, R. Liepiņš un V. Lambergs referēja par temu „Dzimtene".

R. Osis uzsvēra, ka emigrāciju varam attaisnot tikai tad, ja turpinām cīņu par brīvības atgūšanu. Pašreizējā brīdī dzimtenē palikušajiem varam palīdzēt vienīgi morāli, nosodot varu, kas nomāc mūsu tautu, un modinot tos, kas vēl neizprot totalitāro režīmu ļaunugus. Otrs svarīgākais uzdevums ir saglabāt dzīvo spēku. Vācijā palikt nevaram, bet vai visi tiksim prom — arī nezinām. Tūristus neviena valsts negrib, bet gan cilvēkus, kas gatavi asimilēties. Nepareizi būtu mānīt sevi ar liekām cerībām. Turpinās „nokrejošana" un mūsu sastāvs paliek aizvien vājāks. Ir pēdējais brīdis izveidot visciešākos sakarus, lai izklīstot mēs tomēr vēl justos kā kopība. Jāizveido cīņas fondi visās vietās, kur latvieši dzīvo, lai kopējā stājā un kopējā gribā paustu savu apņēmību par dzimtenes atgūšanu. Referents norādīja arī uz notikumiem Berlīnē, kur rietumu humānismam jāiztur smags spiediens. Latviešu trimdinieki dziļi jūt līdzi demokratiskās Vācijas tai tautas daļai, kas šai cīņā ieslēgta.

V. Janums uzsvēra, ka mūsu pienākums runāt arī dzimtenē palikušo vārdā. Tiesības un brīvību varēs atgūt tikai organizētā un vienprātīgā darbā. „Nāks diena, kad ausīs brīvības saule," savu ticību apliecināja runātājs, „mums šim lielajam brīdim jābūt gataviem ne tikai šeit trimdā, bet arī Latvijā. Kā to sasniegt, tas ir smagākais, bet arī visnepieciešamākais LNP uzdevums."

R. Liepiņš, apskatot starptautisko notikumu attīstību, rezumēja tiklab mums labvēligās pazīmes, kā

(Beigas 5. lpp.)

Liktenīdie gadi,

kad Latvija zaudēja neatkarību, ar svarīgiem, līdz šim atklātībā nezināmiem faktiem, fiksēti ministra Alfreda Bērziņa atmiņās.

Šo darbu tuvākajos numuros sāks iespiest „Latvija."

ASV armija prasa izšķirties par 600 atombumbām

„Daily Mail" sniedz Reutera ziņu, ka augstākie ASV virsnieki prasot, lai prezidents Trumens, ievērojot pašreizējo sasprindzināto stāvokli, izšķiras par ASV atombumbu krājumu izlietošanu. Saskaņā ar atomenerģijas likumu, ko kongress pieņēmis priekš divi gadiem, prezidentam piešķirtas tiesības izšķirt, vai šis ierocis atstājams atomenerģijas komisijas rīcībā vai nododams armijai. Līdz šim saražotie krājumi, kurus vērtē uz 600 atombumbām, atrodas komisijas rīcībā.

Reuters piebilst, ka augstākie virsnieki gan nevēloties atombumbu pārņemšanu, kamēr turpinājas Berlīnes krize, jo šādu soli varētu nepareizi iztulkot kā kara aktu. Šie virsnieki paskaidrojuši, ka ASV nevēloties karu, bet iespaidīgākais līdzeklis konflikta gadījumā uzvarēt būtu pielietot atombumbas pēc iespējas kara sākuma stadijā.

Kāds raidījums Maskavas radiofonā izraisījis jaunu interesi Vašingtonā par to, kādi ir padomju panākumi atompētniecībā, ziņo UP. Profesors Zvorikins stāstījis krievu klausītājiem, ka „padomju zinātnieku panākumi, studējot metodes atomkodolu skaldīšanas un urāna atomkodolu skaldīšanas pētīšanai, izvirzījuši padomju zinātniekus vadītāju vietās pasaules zinātnieku vidū." Viņš neminēja atombumbu tieši, bet teica: „Kapitālisti nespēj noniecināt padomju kultūras, zinātnes un tehnoloģijas panākumus."

DM, NYHT

Tādas ir politbiroja direktīvas

Eiropas komūnistu partijas Padomju Savienības vadībā saslēdzas kopā „kaujai" pret maršalu Tito un viņa sekotājiem, Francijas kompartijas centrālkomitejai paskaidrojis Etjens Fajons, kas pēdējā laikā kļuvis kominforma domas paudējs Francijā. „Arī mēs, franču komūnisti, piedalāmies kā cīnītāji un ne kā skatītāji," viņš piebildis, uzsvērdams, ka Maskavas vadība turpmāk jāatzīst vēl noteiktāk un bez ierunām, jo vienota komūnisma fronte esot vienīgā cerība uzvarai.

Fajons savā runā atklaja, ka kominforma sanāksme Bukarestā notikusi 10. jūnijā un ne, kā teikts oficiālajā paziņojumā, „jūnija beigās". Tālāk viņš paskaidrojis, ka politbirojs noliedzis Tito atbildes publicēšanu franču kompartijai, ka dienvidslavu kompartijas biedri būšot „sagatavoti", lai 21. jūlijā izteiktu uzticību Tito. Franču komūnistu uzdevumi tagad esot: „glorificēt" Padomju Savienību, apkarot vieglprātību komūnistu rindās un paklauties „paškritikai".

NYHT

KĀ TAGAD SAIMNIEKOT

Krizes budžets un taupība

LCP SESIJAS LĒMUMI UN ATZINUMI

Krizes budžeta pieņemšana Latviešu Centrālai Komitejai laikam no 1. jūlija līdz 20. sept., kas saskaņots uz DM 31.000, bija viens no svarīgākajiem jautājumiem, ko 8. un 9. jūlijā sesijā Hanavā priekšsēža J. Celma vadībā izlēma Latviešu centrālā padome. Budžetā LCP un LCK iestādījumu vēlēto un tehnisko atalgojamo darbinieku skaits samazināts no 50 uz 36, bet atalgojumi samazināti par 40—50%. Budžeta ienākumi sastādās no pašpalīdzības nodevas, kuru noteica DM 1 no personas par 3 mēnešiem, no 1—3% liela algu nodokļa, no 1% apgrozības nodokļa no uzņēmumiem un no deblokējamām summām, ko dos LCK līdzšinējie līdzekļi.

Plašu pārskatu par LCK darbību sesijā sniedza priekšsēdis H. Klarks un LCK nozaru vadītāji, kas deva samērā vispusīgu ieskatu par pašreizējiem trimdinieku apstākļiem (pārskatu atreferēsim Latvijas nākamajā numurā), pie kam plašākas debates izraisīja skolu, jauna budžeta un imigrācijas jautājums.

Naudas reforma LCK nostādījusi tādā situācijā, ka pašreiz LCK kasē nav ne feniņa naudas, tā kā pat vēstuļu markas korespondencei LCK locekļiem jāsedz no savas kabatas resp. izmaksātās 40 marku „galvas naudas". LCK tāpēc sastādījusi „krizes budžeta" projektu, kur visas vajadzības drastiski sašaurinātas, jo arī visa trimdinieku sviņe ir bez līdzekļiem. Reizē ar budžeta projekta nodošanu LCP sesijai, Centrālā komiteja pilnā sastāvā atlūdzās no amatiem, lai LCK locekļi, būdami arī LCP locekļi, varētu pilnīgi objektīvi izšķirties par budžeta jautājumiem. Pēc budžeta pieņemšanas (par 21 balss, atturējās 2 balsis), kas darbinieku samazināšanai apvieno vairākas līdzšinējās atsevišķās LCK nozares vienā vadībā, par LCK priekšsēdi ar 23 balsīm ievēlēja līdzšinējo H. Klarku, par vicepriekšsēdi un delegācijas vadītāju angļu joslā (līdz šim A. Trapāns) J. Miezi (19 balsis par, 4 pret, 2 atturējās), par vicepriekšsēžiem L. Rozentālu (bez atalgojuma) un V. Lambergu, kas vadīs arī informācijas nozari, par saimniecības nozares vadītāju J. Niedru, labklājības — J. Lavenieku, izglītības — J. Zubānu un A. Dravnieku (angļu joslā un

(Beigas 2. lpp.)

Savienoto Valstu aizsardzības plāni Eiropā un Alaskā

AVIĀCIJAS BAZES NO VISĀM PUSĒM APJOŽ PADOMJU SAVIENĪBU

Feldmaršals Montgomerijs apspriežas par Francijas un Vecā kontinenta drošību

Pag. nedēļas beigās Parizē ieradās britu imperijas generālštāba priekšnieks feldmaršals Montgomerijs, lai apspriestos par Rietumeiropas, sevišķi Francijas aizsardzību eventuāla uzbrukuma gadījumā. Viņam bijušas sarunas ar ministru prezidentu Šumanu un aizsardzības ministru Teitgēnu. Franču-angļu biedrības banketā Montgomerijs izteicās, ka „Francija un Lielbritanija ir drošākais un stabilākais aizsprosts komūnismam. Rietumeiropa, Anglijas un Francijas vadīta un ASV atbalstīta, ir daudz spēcīgāka nekā uzbrucējs iedomājas un pesimisti spriež. Vajadzīgi tikai divi priekšnoteikumi — saprašanās un gudra valsts vadība." No Parīzes Montgomerijs devās uz Austriju inspicēt britu okupācijas karaspēka vienības.

Runādams Parīzes banketā, kur piedalījās arī Francijas ārlietu ministrs Bido, feldmaršals Montgomerijs sevišķi uzsvēra, ka brīvība vērtējama augstāk nekā miers. Arī 1914. un 1939. gadā Anglija un Francija būtu varējušas atteikties no kara un saglabāt mieru. Bet tad tās būtu zaudējušas brīvību. Feldmaršals apliecināja, ka Franciju nekad vairs neokupēšot, jo kopā ar angļu tautu franči aizstāvēšoties un gūšot uzvaru. „Es zinu, ka būsim uzvarētāji," teica feldmaršals. „Un jūs zināt, ka kopš Nirnbergas tribunāla pastāvēšanas ir noziegums uzsākt karu un neuzvarēt. Sakautos ģenerāļus notiesās un pakārs."

Ārlietu ministrs Bido atbildes runā uzsvēra, ka vēsture izraudzījusi Franciju un Lielbritaniju par vadītājiem Eiropas kustībā uz brīvību, „kam jānodrošina vienlīdzīgas tiesības visām tautām, lielām vai mazām." Feldmaršals vakar jau ieradās Vīnē, kur viņam bija apspriedes ar visu četru okupācijas joslu komandieriem un Austrijas valsts prezidentu Renneru. Kad Montgomerijs vakarā apmeklēja Vīnes operu, austrieši viņam sarīkoja jūsmīgas ovācijas.

Rietumeiropas atsevišķo štābu priekšnieku un aizsardzības ministru apspriedes, kā arī sabiedrības noskaņojums Savienotajās Valstīs liecina, ka demokratijas pēdējā laikā sāk nopietni apsvērt plānus, kā pretoties eventuālam agresoram. Lai gan valsts aizsardzība visos laikos bijusi noslēpums, amerikāņu un šveiciešu presē šad tad parādās raksti, kas apcer šīs svarīgās problēmas. „Newsweek" un „Luzerner Tagblatt" vairākos numuros nodarbojusies ar jautājumiem par Eiropas nodrošināšanu un par karu arktiskajos apgabalos, ko izmantojam arī savam šīsdienas rakstam.

Amerikāņu žurnālists Lindlejs nākamo karu praktiski iedomājas šādi: No bāzēm Lielbritanijā, Islandē un Afrikā pacelsies nelielas Savienoto Valstu lidmašīnu formācijas, kuŗās nebūs vairāk par divi līdz trīs mašīnām. Tās lidos 10.000 līdz 12.000 m. augstu un mēģinās nepamanītas tikt Padomju Savienībā. Pirmais mērķis būs Maskava; atombumbu drausmīgajā detonācijā sagrūs padomju galvaspilsēta. Tad sekos Kijeva, Ļeņingrada, Charkova, Odesa, Sevastopole un citas lielākās Krievijas pilsētas. Pirmais atombumbu uzbrukums tiks vērsts nevis pret rūpniecības centriem, bet gan pret tām vietām, kur varētu atrasties valdība resp. politbirojs, ģenerālštābs un galvenais satiksmes mezgls (telefons, telegrafs, radio). Zināms, līdz ar to sagrūs arī lielākā daļa Krievijas rūpniecības, jo, pēc drošas informācijas, tā tomēr atrodas Padomju Savienības Eiropas daļā un nevis Sibirijā.

Pēc šī pirmā uzbrukuma vilņa sarkanarmijas aizmugure būs pilnī-

(Beigas 3. lpp.)

„Berlīnes krize izšķirs karu vai mieru"

„ČETRU LIELO" APSPRIEDĒS IETEIC PIEPRASĪT PLAŠU SATIKSMES KORIDORU

Sagaida maršala Sokolovska atsaukšanu no Berlīnes

„Maskavas atbilde uz trīs valstu notu būs svarīgākais diplomātiskais dokuments kopš 1939. g.," rakstīja „Manchester Guardian". Bet šīs atbildes, uz ko ar vislielāko nepacietību gaidīja visa rietumu pasaule, nebija vēl līdz vakardienai. Pēc četru dienu nogaidīšanas ASV, Anglijas un Francijas valdība sestdien, publicēja savu notu tekstus, jo uzskatīja, ka šis laiks pietiekams, lai Padomju Savienība varētu apsvērt notu saturu un savu atbildi. Vairums novērotāju atzīst, ka notas atstāj Padomju Savienībai brīvu ceļu uz piekāpšanos Berlinē bez prestiža zaudējumiem. „Berlīnes krize izšķirs, vai būs miers vai karš," svētdien rakstīja angļu kreisais laikraksts „The People".

Lielu uzmanību radījusi Reutera ziņa „no labi informētiem avotiem", ka drīzumā sagaidāma maršala Sokolovska pārcelšana atbildīgā armijas posteni uz Padomju Savienību. Pārmaiņu termiņš vēl neesot zināms, bet domā, ka tas notiktšot pirms Berlīnes krizes atrisinājuma. Pagājušā nedēļā Sokolovskis devās uz Maskavu, apspriesties ar savu valdību, bet ģenerālis Robertsons svētdien ieradās Londonā, kur vakar sniedza ziņojumu ārlietu ministram Bevinam un apspriedās par stāvokli. Angļu valdības locekļi nedēļas beigas pavadīja Londonā, būdami gatavi ik brīdi sanākt ārkārtējā kabineta sēdē, ja saņemtu padomju atbildes notu.

Austrālijas ministru prezidents Čiflijs, kas patlaban viesojas Anglijā, svētdien ieradās Berlīnē iepazīties ar stāvokli un apsolīja Austrālijas atbalstu Berlīnes apgādē. Berlīnē ieradās arī angļu aviācijas ministrs Hendersons un ASV vēstnieks Londonā Dagless. Viesi tikās ar ģenerāli Kleju. Vēstniekam Daglesam speciāli uzdots sekot Berlīnes notikumiem, un viņš šai jautājumā atrodas pastāvīgā kontaktā arī ar Francijas valdību.

Vinstons Čerčils kādā konservātivo partijas sapulcē asi uzbruka Padomju Savienības rīcībai Berlīnē un prasīja angļu valdībai nepiekāpties. „Ja mēs šai nopietnajā brīdī piekāpsimies, tad mēs palaistu garām svarīgāko izdevību aizkavēt trešo pasaules karu," teica Čerčils. Padomju Savienība neesot salīdzināma ar nāciju, kas brīvi izteic savu gribu. Darīšana esot ne ar krievu tautu vai padomju valsti, bet gan ar 13 vīriem Kremlī, kas sevi padarījuši par diktātoriem. Viņu mērķis esot personīgā vara pār simtiem miljoniem dažādu rasu cilvēku. Šādas diktatūras Krievijā neesot bijis kopš Jāņa Briesmīgā laikiem. Padomju Savienībā pašreiz notiekot smagas iekšējas nesaskaņas. Konservātivo līderis apliecināja savas partijas atbalstu Bevina ārpolitikai.

Berlīnes jautājumam rūpās pieskārās arī angļu ministri Makfūls un Šokross, kurš brīdināja no iebiedēšanas, ka arī netīša dzirkstele varētu iededzināt kara ugunsgrēku. Pēc BBC ziņām, ASV republikāņu un demokratu vairākums esot uzskatos, ka padomju metodes Berlīnē esot daļa no iekarošanas politikas, ko vajadzētu likvidēt ar nomierināšanas līdzekļiem.

(Beigas 5. lpp.)

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER
Nr. 53 (158) 1948. g. 13. jūlijā
Ar autora parakstu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā redakcijas domas

LCP SESIJAS LĒMUMI UN ATZINUMI

(Turpinājums no 1. lpp.)

bez atalgojuma), juridiskās — M. Bērziņu, revīzijas — E Grosbergu un par Austrijas latviešu pārstāvi E. Freivaldu. Apgabalu komitejām apgabalos, kur tautiešu skaits nepārsniedz 5000, atļāva algot ne vairāk par 3 darbiniekiem, bet apgabalos, kur tautiešu skaits pārsniedz 5000, uz katriem tālākiem 3000 tautiešiem vēl pa 1 algotam darbiniekam. Bez tam padome atzina, ka nevar uzskatīt par pieļaujamu, ja nometņu pārvaldēs no atsevišķām ģimenēm ir vairāk nekā viens nodarbinātais tad, ja citās ģimenēs nav neviena nodarbinātā. Algots darbs nometnēs vispirms dodams vairākbērnu ģimeņu apgādniekiem. Nometņu komandanti un komitejas aicinātas censties izkārtot jautājumu tā, lai katrā ģimenē ar bērniem vienam ģimenes loceklim tiktu ar IRO līdzekļiem algots darbs.

Emigrācijas jautājumā padome pieņēma šādu rezolūciju: „Pēc ziņojumiem un debatēm sakarā ar DP iecelošanas likuma pieņemšanu ASV, LCP konstatē, ka pavērušās iespējas reālizēt LCP līdzšinējos lēmumus par izceļošanu uz ASV un uzdod LCK rūpēties, lai izceļot varētu pēc iespējas lielāks tautiešu skaits." Nolēma arī mēģināt panākt, lai Kanādā ierīkotu uzturēšanās nometnes, uz kurām varētu pārvest Kanādā nodarbināto ģimeņu locekļus. Līdz dzīvokļa sameklēšanai nodarbinātais par uzturu un pajumti viņa ģimenes locekļiem šajās nometnēs maksātu Kanādas valdībai mērenu atlīdzību.

5. apgabala (franču joslā) un 2. apgabala (angļu joslā) komiteja bija lūgusi atjaunot apgabala komiteju locekļiem LCP sesijās balsstiesības, kādas tiem bija līdz pag. gadam, kad ar tiešu vēlēšanu reālizēšanu balss tiesības sesijās apgabalu komiteju priekšsēžiem svītroja. LCP šo ierosinājumu noraidīja, jo tas nesaskanētu ar noteikumiem un bez vēlētāju gribas stipri pārveidotu LCP sastāvu.

Lai gan naudas reforma bija radījusi ievērojamus grūtumus padomes locekļiem nokļūšanā uz sesiju, no 36 locekļiem sesijā tomēr piedalījās 26 locekļi. Izdevumi par dzelzceļa biļeti dažam labam bija prasījusi visu viņa paša un arī daža ģimenes locekļa vai paziņas „galvas naudu".

Sesiju atklājot, LCP locekļus apsveica mājastēvs — Hanavas tautiešu vārdā komitejas priekšsēdis V. Stūrmanis, dziedāja Hanavas latviešu nometnes koris M. Vigneres-Muižarājas vadībā. Hanavas latvieši jau trešo reizi rādīja savu latvisko viesmīlību LCP dalībnieku uzņemšanā. Sesijas darbs aizņēma pusotras dienas un turpinājās no agra rīta līdz pl. 2 naktī. Nebija brīnums, ka sesijas otrajā dienā dažam dalībniekam aiz noguruma brīžam krita acis ciet.

K. R.

Latviešus koncentrācijas nometnēs aiz polārā loka apsarga ar suņiem

Jenisejas upes krastā, ap 2500 km uz ziemeļiem no Krasnojarskas, kas ir jau aiz polārā loka, iekārtotas padomju koncentrācijas nometnes, kur 1941. g. vasarā aizvesti deportētie latvieši, ziņo „Latviju Ziņas" Stokholmā. Kāds no šīs elles izkļuvis cittautietis atceras, ka tur bijuši vairāki rīdzinieki — divi Liepiņi, Platais, Grīnbergs (ar acenēm), Līdaks, Puriņš, Losbergs, Galviņš, Kaminskis, Dundurs u. c. Pēdējie divi miruši. Vēl bijuši arī daži latviešu ārsti.

Deportētie gandrīz visi notiesāti ar 10 g. spaidu darbos par „kontrrevolūcionārismu". Visi atšķirti no ģimenēm. Nometnes apsargā čekisti ar suņiem. Galvenie darbi ir pie ceļu būvēm un priekšdarbi jaunai pilsētai. Jāceļas pl. 5 rītā un jāstrādā 12 stundas. Uzturs ārkārtīgi trūcīgs, kāpēc izplatītākā slimība ir skorbuts. Mirstība loti liela.

Daži deportētie uzzinājuši, ka vairāki latvieši nodarbināti kādās raktuvēs vēl tālāk ziemeļos — pie pašas Jenisejas grīvas, kur mirstība sevišķi liela. Cittautietis, kas atstāsta šos pieredzējumus, apgalvo, ka atceļā uz mājām Krasnojarskā redzējis lielāku grupu latviešu jaunavu, kas tikko deportētas no Latvijas. Bijušas arī vīriešu grupas.

Zviedrijas latvieši pie viena galda

Zviedrijas latviešu nacionālā fonda pirmajā sēdē 4. jūlijā Stokholmā inž. Art. Ozola vadībā piedalījās 28 no ievēlētajiem 30 locekļiem. Sanāksmes dalībniekus rakstiski sveica sūtnis V. Salnais. Par LNF Zviedrijas nodaļas valdes priekšsēdi ievēlēja prof. Kārli Straubergu, bet valdē Dr. V. Ģinteru, dzejn. Andr. Eglīti, māc. O. Sakārni, māc. E. Cauni, tiesn. P. Pētersonu, V. Kreicbergu, red. J. Grīnu un Al. Kancānu. LNF pilnīga majoritāte ir 4. sarakstam, bet valdē un padomē deva vietas arī citu sarakstu pārstāvjiem. LNF padomes priekšsēža amatā ievēlēja inž. Arturu Ozolu, par viņa biedriem F. Cielēnu un J. Tepferu, bet sekretāru doc. J. Bubenko.

1947. g. 14. decembrī nodibinātā fonda brīvie līdzekļi pašreiz ir 8406.35 kronu. Pirmā padomes sēde notika vienprātības noskaņā.

DP nometnes apmeklēs ASV katoļu pārstāvji

IRO OFICIĀLĀ INFORMĀCIJA

Vācijā, amerikāņu joslā, ieradušies seši ASV katoļu organizāciju pārstāvji, lai iepazītos ar DP pārskološanas un pārvietošanas problēmu. Pēc apspriedēm ar IRO, amerikāņu armijas un katoļu palīdzības organizāciju vadītājām personām viņi apmeklēs arī pārvietoto personu nometnes.

Jūlija sākumā Grāfenašauas tuvumā pie Garmišas atklāta pirmā YMCAs jauniešu vasaras atpūtas nometne. Pavisam šovasar darbosies 31 šāda nometne, kas varēs uzņemt 22.000 bērnu un jauniešu no 10 līdz 18 gadiem. Uzturs paredzēts 3000 kaloriju dienā.

Kanādas valdība paziņojusi, ka tās mātes, kuru meitas nodarbinātas par mājkalpotājām, varēs savukārt iecelot un dabūt līdzīgu darbu tai pašā iecirknī. Par vecuma robežu noteikti 50 gadi.

Westward Ho akcijas ietvarā uz Angliju var izceļot vairs tikai ogļrači līdz 35 g. v.

Laika uzlabošanos gaida tikai augusta vidū

Eiropas meteorologi vēl arvien nespēj dot nekādas cerības uz vēsā, lietainā un vējainā laika uzlabošanos tuvākajā nākotnē. Ziemeļrietumu Eiropā jau kopš pavasara šāds laiks bijis caurmērā sešas dienas nedēļā. Pagājušajā nedēļā dažās vietās Rietumfrancijā uzsnidzis pat sniegs, bet valsts austrumos lietus radījis plūdus. Cīriches meteorologi nesen reģistrēja otru aukstāko jūlija dienu kopš stacijas iekārtošanas 1864. gadā, un pagājušo trešdienu sniegs saizsprostoja San Bernāna un Simplona kalnu pārejas. Augšreinā, Bāzeles tuvumā dažu stundu laikā ūdens cēlās par 1,20 m. Sniegputeņu dēļ lopi no Alpu ganībām bija jānodzen zemākos apgabalos.

Meteorologi paskaidro, ka vainīgs „Atlantijas režīms": okeana vidū esot lielisks vasaras laiks. Parasti šādi augstspiediena periodi virs okeana vasaras mēnešos pieturoties ilgāku laiku un jūtamākas pārmaiņas tādos gadījumos neiestājoties pirms augusta vidus. Bet šāda meteoroloģisko apstākļu konstellācija reizē esot arī loti kaprīza, tā ka nav izslēgta pēkšņa laika pārmaiņa jau agrāk.

NYHT, DM

Arī angļu joslā organizēs darba vienības

Angļu joslā vairākās vietās sākta reģistrācija tiem, kas vēlētos iesaistīties darba vienībās, kādas paredzēts organizēt darbiem angļu okupācijas spēku vajadzībām. Projektēts nodarbināt vairākus tūkstošus visdažādāko amatnieku un arī nekvalificētu strādnieku. Vienību organizēšanas centrs paredzēts Osnabrikā, algas — neprecētiem no 102—282 DM mēnesī, bet precētiem bez tam arī īpašas ģimenes piemaksas (20—30 DM par sievu un 25 DM par katru bērnu līdz 14 g. vecumā, tad vēl dzīvoklim pilsētā 50 DM, bet uz laukiem 25 DM mēnesī). Nodarbinātiem brīvs uzturs, medicīniskā palīdzība, apģērbs un 24 šķiņi mēnesī kantīnes devu izpirkšanai. Līgums jāslēdz uz 2 gadiem, bet to var uzteikt arī ātrāk. LCP sesija pēc ziņojuma par reģistrāciju, ko sniedza viceprieksšsēdis V. Janums, nolēma akciju atbalstīt.

Dīpholcas transitnometni, kas spēja uzņemt 3000 personu, pārvietos uz Gronu, 45 km attālumā no Brēmenes. Vietas tur ir 5000 personām. Gronu ar Brēmenes ostu savieno tieša dzelzceļa līnija.

Jūlija mēnesī 12 lidojumos uz aizokeana zemēm no Austrijas pārvietos 600 DP. Katrā lidmašīnā vietas 50 pasažieriem.

Augsburgā kopš jūnija beigām darbojas Austrālijas immigrācijas komisija, kas dienā pārbauda ap 60 DP. Pavisam uz Austrāliju vēlas izceļot 1100 DP.

Dienvidamerika uzņems 79.000 DP

No sarunām, kas pašreiz notiek starp IRO galveno mītni Ženevā un Dienvidamerikas valstīm, izriet, ka jaunas mājvietas minētajās valstīs var atrast ap 79.000 DP. Ielēšot Savienotajās Valstīs uzņemamo pārvietoto personu skaitu, IRO cer, ka nākamajā gadā no Eiropas varēs izceļot ap 400.000 DP, puse no visa līdzšinējā daudzuma. Pašreiz IRO rīcībā ir 13 kuģu un notiek sarunas par turpmāko 12 kuģu iegūšanu.

Kopš pag. gada 1. jūlija uz Palestinu pārvietoti 6000 žīdu. Tā kā Svētajā zemē notiek cīņas, IRO nolēmusi pagaidām uz turieni žīdus nenosūtīt.

Kur ir citādi?

VĒSTULE LATVIJAI NO FRANCIJAS

Mēs, Francijā dzīvojošie latvieši, bieži lasām laikrakstos brīdinājumus: „Dieva dēļ, tikai ne uz Franciju!" Uz Franciju nedrīkst braukt tāpēc, ka neesot izredžu kopējai izceļošanai, Francijā nevarot apmesties lielākā skaitā, franči atļaujot iecelot tikai fiziski spēcīgiem iecelotājiem, inteliģentiem neesot izredzes darbu dabūt savā speciālitātē, esot liela dzīves dārdzība, dzīvokļu trūkums, un daudzi atbraucēji Francijā loti vilušies.

Atbildēt uz to var ar pretjautājumu: uz kuru zemi var izceļot „kopīgi" un kur var apmesties „lielākā skaitā"? Cik „kopīgi" var izceļot uz citām zemēm, tikpat „kopīgi" var izceļot arī uz Franciju, un cik „lielākā skaitā" var apmesties citur, tāpat var apmesties te, Francijā. Nav vēl dzirdēts, ka kādā valstī būtu nodibināta kāda latviešu kolonija vai pilsēta. Izklaidus dzīves ir visās zemēs. Franči atļaujot iecelot tikai fiziski spēcīgiem cilvēkiem. Kuŗa zeme nemeklē fiziski spēcīgākos? Francijas komisijas šinī ziņā laikam ir vishumānākās. Inteliģentiem še neesot izredzes dabūt darbu savā speciālitātē. Atkal jājautā — kur ir tā vieta uz zemeslodes, kur tas iespējams? Francijā esot liela dzīves dārdzība. Šādam apgalvojumam ir vajadzīgi salīdzinātāji skaitļi. Es loti šaubos, vai „brīdinātājiem" tādi ir? Man blakus dzīvo latviešu ģimene, kuŗā bez pašiem vecākiem ir 3 bērni (8 g., 5 g. un zīdainis). Vīrs kopā ar ģimenes piemaksu pelna apm. 20.000 fr. mēnesī. Ēšanai un sīkām kārtējām vajadzībām viņi izdod 12.000—13.000 fr. mēnesī. Lai lasītājs spriež pats. Es nezinu, kā citur dzīvo, bet tas ir patiesība, ka Francijā var dzīvot paēst un apģērbties, jo var nopelnīt un visu var dabūt pirkt.

Dzīvoju Francijas dienvidos, un te par dzīvokļu trūkumu nevar žēloties. Daudzi atbraucēji esot vilušies! Kas par tukšu frazi! Cik tas ir — daudzi? Un ko nozīmē vilšanās? Kur neviļas? Tie nometņu iedzīvotāji un iedzīvotājas, kas emigrācijā vairāk ko cerēs, kā nopietnu darbu — protams, vilsies. Mēs, kas meklējam darbu, maizi un brīvību, neesam nemaz vilušies, jo mēs to esam dabūjuši, un vairāk nebijām cerējuši.

Mēs, Francijā dzīvojošie latvieši, labi apzināmies, ka labāk būtu, ja mēs atrastos aiz lieliem ūdeņiem, lai gan arī šinī ziņā neesam visai lieli pesimisti. Te katram jāapsver, vai šī zeme sniedz drošības minimumu, kādu katra sajūta prasa. Mēs domājam — ka sniedz, bet tas jāizšķiras katram pašam. Ar šim rindām es negribu nevienu pierunāt braukt tieši uz Franciju, bet gan gribētu parādīt, ka var braukt ari uz Franciju.

Dienvidfrancijā, jūlijā.

P. A.

Pēc viena gada gaidīšanas uz Braziliju

FALINGBOSTELES DP PAPILDU KALORIJAS MEDĪBAS

200 DP no Falingbosteles emigrācijas centra caur Franciju aizbrauca uz Braziliju. Aizbraucēji uz izceļošanu gaidīja jau no pagājušā gada maija un jūnija. Centrā no jauna pulcējas mājkalpotājas un strādnieki Kanādai. Tie, pa lielākai daļai, ir poļi un ukraiņi. Mājkalpotāju izlase atkal kļuvusi stingrāka. Bijuši gadījumi, ka pieņemtās DP mājkalpotājas pēc ierašanās Kanādā uzrāda dokumentus, ka tās ir precējušās, un prasa viņu pārvešanu, kaut gan pieņemšanas laikā viņas uzdevušās par vieniniecēm. „Turpmāk vairs šādus gadījumus nepielaidīs" — uzsvēra Kanādas valdības pārstāvis — „un tādēļ mājkalpotājas, kas pēc ierašanās Kanādā izrādīsies par precētām, sūtīs atpakaļ uz Vācijas DP nometnēm."

Īpašu nometni paredzēts iekārtot ģimenēm, kas brauc uz Austrāliju. Šo ģimeņu papildu aprūpi uzņēmušies Austrālijas sarkanais krusts. Dažas dienas centrā darbojās arī Beļģijas un Brazilijas valdību pārstāvji. Beļģieši izvēlējās ogļračus. Pārbaudes bija stingras.

Pēc naudas reformas Falingbostelē ir daži pārkārtojumi. Kantīnes darbojās sašaurinātos apmēros. Arī kultūrālā laukā nav vairs agrākās rosības. Naudas apmaiņa ilga vairāk nekā 20 dienas. Lai saņemtu 40 jaunās vācu markas, nācās dienām ilgi stāvēt rindā. Tirgū te pašreiz nav visu DP glābēja — siļķe. Falingbosteles apkārtnē daudz mežu. Vairāki tūkstoši DP katru dienu tur dodas sagādāt papildu kalorijas — ogas un sēnes. Labāk centrā klājas „kanādiešu" ģimenēm pēc to apgādnieku nokļūšanas Kanādā. Palīdzēji saņem bagātīgus pārtikas sainīšus. Parasti gan pirmos pārtikas sainīšus nākās gaidīt 2—3 mēnešus. Ir nodoms arī „kanādiešu" ģimenes pārvietot uz atsevišķu nometni, kur to aprūpe uzlabošoties. No centra uz Kanādu pēdējā laikā aizbraukuši vairāki simti DP.

R. T.

PIE ARABIEM

VĒSTULE LATVIJAI NO TUNISAS

Pirmā darba nedēļa Tunisā aizvadīta. No Kēlas līdz Strasburgai ceļā pagāja tikai 15 minūtes. Pēc tam ar ekspresi iebraucām Marseļā, kur mūs sagaidīja uzņēmuma pārstāvis. Nesēji tūliņ nogādāja mūsu bagāžu viesnīcā, kur vienu dienu jāva atpūsties. Nākamajā rītā pl. 7 sākās tālākais ceļojums. Smago bagāžu novietoja kuģa kravas telpā. Paši braucām 4. klasē, bet bijām pilnam apmierināti. Līdz pat vakaram jūra bija kā spogulis. Nakti sākās pērkona negaiss, kas norima tikai pēc 4 stundām. Ceļojums izrādījās daudz īsāks, nekā bijām domājuši. Stundu pirms piestāšanās Tunisas ostā uz kuģa uznāca policija un pārbaudīja dokumentus. Otra pārbaude notika pie ostas izejas, bet kad IRO pārstāvis bija runājis ar ierēdņiem, kontroli izbeidza.

Sēdāmies autobusā, kas mūs jau gaidīja. Bagāžu arabi sakrāva smagā automašīnā, un sākās ceļojums pa stāviem kalnu ceļiem. Pēc pl. 2 naktī bijām galā. Visi laudis tur gulēja. Uzmodinājām kādu uzņēmuma darbinieku. Viņš mūs apsveica franču valodā, paņēma atslēgas un noveda telpās, kur vēl varēja sajust svaigas krāsas smaržu un visas durvis bija numurētas. Katrai ģimenei ierādīja atsevišķu dzīvojamo telpu, ar virtuvi un mazgāšanās ierīcēm. Likās gan neparasti, ka bija betona grīdas. Izrādās, ka koku šeit var salīdzināt ar zeltu un tas ir ārkārtīgi dārgs. Katram bija sava gulta, galds un krēsls.

Visapkārt redzami kalni. Mūsu vienība apmetināta pie avota, kur aug korķa koki. Kamēr pieturas aukstums, tos lieto kurināšanai. Dažreiz te ir loti auksts, jāuzģērbj pat biezās drēbes. Nevar ne iedomāties, ka atrodamies Afrikā. Gaiss ir veselīgs. Mūs apmeklēja franču ārsts, kas izmeklēja bērnus un bija atvedis viņiem svaigu pienu. To šeit nevar dabūt, jo arabi tic, ka, pārdodot kristīgajiem, govis pienu vairs nedos.

Uzņēmums sākumā katru apgādāja ar 1500 frankiem. Darba stundas ir no pl. 7.30—11,30 un no 13—17. Man maksā 52—65 fr. stundā. Sievastēvs, kas ir meistars, saņem 81 fr. stundā. 1 kg maizes maksā 27 fr., 1 kg kartupeļu 25 fr., 1 kg 27 fr., 1 kg kartupeļu 25 fr., 1 kg tauku 200 fr., 3 kg amerikāņu cepjamie tauki 420 fr., 1 kg cūkas gaļas 180 fr., olīvu eļļa 90—120 fr., ola 8—10 fr., 1 l petrolejas 11 fr., 1 pac. cigarešu 22—80 fr. (80 par amerikāņu cigaretēm).

Laudis, kas šeit dzīvojuši ilgāk, stāsta, ka sākumā esot pagrūti ar algu iztikt, bet pamazām varot iekārtoties it labi.

Tunisā, jūlijā.

P.

Nometņu dzīve

„LĪBEKA līdz šim bijusi ārzemnieku pulcēšanās centrs, no kurienes tie repatriēti atpakaļ uz dzimteni. Pēdējos 2 gados repatriējamie attīstījuši visbaigāko terroru. Tas liecina, cik zema kultūra bijusi laudīm, kas visu šo laiku baudījuši mūsu viesmīlību. Bez vecuma un kārtas izšķirības aplaupīti un slepkavoti vācu iedzīvotāji, bieži pat ne laupīšanas nolūkā, bet lai apmierinātu savus instinktus. Lībekas vācu iedzīvotāji vienbalsīgi pievienojas senāta prasībai — ārzemniekiem jāpazūd no Lībekas." Tā raksta Lībekas vācu prese pēc tam, kad pilsētas senātā sākusies bezkaunīga akcija pret ārzemniekiem.

JĀRŪPĒJAS, lai DP līdzekļi neieplūstu vācu saimniecībā, kādēļ atbalstāmi nometņu kooperātīvi, kuŗu pelņa domāta mūsu pašu vajadzībām. Tāds bija atzinums St. Vaundzema vadītajā Šlezvigas—Holšteinas apg. nometņu komandantu, kultūrālo pasākumu, saimniecisko darbinieku sanāksmē Lībekā.

75 LATVIEŠU INVALIDI no dažādām nometnēm apmācās arodos invalidu pārskološanās centrā Klausthālē, angļu joslā. Noorganizētas kurpnieku, auto mechaniķu, galdnieku, drēbnieku, pulkstenīšu, daiļgalddnieku un sudrabkaļu darbnīcas. Vācu neredzīgo pārskološanās iestādē Timendorfas jūrmalā, pie Lībekas, par masieriem apmācās 6 latvieši.

VALŪTAS reforma piespiedusi sašaurināties latviešu nometņu preses. Lībekā līdzšinējo 2 rotēto informācijas biļetenu vietā ar 1. jūliju iznāk tikai viens — „Informācijas Biļetens". To izdod Lībekas latviešu žurnālistu grupa — V. Kroders, V. Neimanis, A. Sparinskis un K. Briedums. „I. B." iznāk 5 reizes nedēļā. Tikai ceturtā daļa no bijušajiem apmēriem tagad ir Vircburgas Centrālās nometnes laikrakstam „Vircburgas Vēstis".

TĪFA sērga Neietingā vēl vienmēr nav pilnīgi beigusies, tomēr let mazumā. Ar 5. jūliju atcelta pilsētas pilnīgā izolācija un uz ceļiem vairs nav policijas stingrās sardzes.

HUNTLOSENĀ pie Oldenburgas pašreiz ārstējas 70 latviešu tbc slimnieki, kas vietējā slimnīcā sadaliti 5 barakās.

ŠLEZVIGAS latviešu nometnes likvidētas. Līdz 25. jūlijam daļa iemītnieku vēl paliks Šlezvigā, bet citi jau pārcelti uz Eitīnu un Flensburgu.

NO DĀNIJAS apmēram 1180 latviešiem pie dāņiem pastāvīgi nodarbināti 40 proc., bet ap 35 proc. strādā vasaras darbos, kur viņiem, atkarībā no pašu gribas, ir darba iespējas arī ziemā. Dienas izpelņa pie akorddarbiem ir apmēram 30 kronu, bet laukos 20 kronu. Darba nespējīgo latviešu Dānijā ir 300. Lielāka grupa tautiešu drīzumā dosies uz Argentīnu, no kurienes līdz šim saņemtas 172 iebraukšanas atļaujas gan vieniniekiem, gan arī ģimenēm.

ROTENBURGAS latviešu nometnē nodibināta mazpulku kopa. Par valdes priekšsēdi ievēlēts J. Valainis, bet valdē Lūcija Caune un P. Jurāžs. Pagaidām darbosies dārzkopības, putnkopības un daiļamatniecības sekcijas.

VĒSTULES REDAKCIJAI

A. Veinbergs,
„Latvijas" pārstāvis Anglijā

MANA ATBILDE

Pēdējā laikā esmu saņēmis vairākus piedāvājumus no dažādiem man nezināmiem grāmatu apgādiem Vācijā uzņemties viņu grāmatu izplatīšanu Anglijā un par to pretim sūtīt uz Vāciju pārtikas sainīšus. Nespēdams visiem atbildēt atsevišķi, atbildu še kopā.

Ar tiesu, ka latvieši Anglijā pēc dienas darba labprāt lasa latviešu laikrakstus un grāmatas. Bet tā kā mums nauda jānopelna grūtā darbā, tad izvēlamies tiešām vērtīgas grāmatas, kas še arī dabūjamas. Sūtīt par tām pārtiku mums nav iespējams, jo pārtika Anglijā racionēta. Neracionēto pārtikas veidu sūtīšana nav atļauta. Vai piedāvājumu raksītāji domā, lai mēs atsakāmies no savas uztura devas un nosūtām to viņiem? Cits jautājums būtu, ja viņi būtu darba nespējīgi, invalidi, veci — tiem mēs esam palīdzējuši un darīsim to arī turpmāk.

Lūdzu līdzīgus piedāvājumus turpmāk sūtīt angļu pārtikas veikalu īpašniekiem, varbūt viņi ar mieru uzņemties šādu „pārstāvību". Bez „Latvijas" pārstāvības vēl kā citu še pārstāvēt nevaru uzņemties.

Kas notiek Padomju Savienībā

STASENS IETEIC PAKĀPENISKU ATBALSTU TITO UN SAGAIDA REVOLŪCIONĀRU PAGRIEZIENU KRIEVIJĀ

Harolds Stasens, ko vēl nesen daudzināja par iespējamu republikāņu kandidātu ASV prezidenta vēlēšanām, „New York Herald Tribune" publicējis plašu rakstu „Kas Amerikai būtu darāms Tito labā?" Rakstā Stasens attēlo paša tikšanos ar Tito un valdības locekļiem Belgradē 1947. g. martā un konstatē, ka trīs svarīgākie iespaidi toreiz bijuši: vispirms — bezcerīgs saimniecisks stāvoklis, otrkārt — absolūta diktatūra, treškārt — izteikts nacionāls lepnums. Pēc Stasena domām, vienīgi divi ministri — Hebrangs un Zujovičs jau toreiz esot bijuši par aklu piekļaušanos Maskavas diktātam, un tie abi esot tie, kurus Tito vēlāk atlaidis.

Runājot par to, ko ASV tagad vajadzētu darīt, Stasens vispirms uzsver, ka plaisu kominforma rindās varētu aizlāpīt loti ātri, jo diktatūrai nav grūti piepeši mainīt politiku viskrasākā veidā. Padomju Savienība nodemonstrējusi pēkšņus pagriezienus jau vairākkārt. Vēl joprojām esot jārēķinājas arī ar to, ka viss varētu būt triks. Ja izrādītos, ka tā tomēr nav, tad Stasens ieteic pakāpenisku un uzmanīgu palīdzības sniegšanu Dienvidslavijai, kas tomēr nekādā gadījumā nedrīkstētu izpausties tiešos naudas atbalstos vai aizdevumos. Palīdzībai būtu jāiet parallēli ar tautas brīvību atjaunošanu Dienvidslavijā. Ja tas notiktu, tas šī akcija varētu izvērsties par pagriezienu visas pasaules politikā.

Stasens tālāk aizrāda, ka interesantākais visā Dienvidslavijas notikumu kompleksā ir Padomju Savienības stāvoklis. Dienvidslavijas izslēgšana no kominforma liecinot par Ždanova uzvaru politbirojā. Ždanovs, Voznesenskis un Berija esot tie politbiroja locekļi, kas vismazāk informēti par pasauli ārpus Padomju Savienības un arī visstingrāk turoties pie partijas līnijas. Tito izslēgšana un Berlīnes bloķēšana abi esot notikumi, kas izaug no šo vīru mentalitātes. Molotovs un Mikojans, kas labi pazīstot pārējo pasauli, noteikti esot šādai ricībai pretojušies. Bet politbiroja nobalsošanas rezultāti, ačīm redzot, esot bijuši tik iespaidīgi, ka arī Stalins neuzdrošinājies izteikt savu veto.

Stasens no tā secina, ka gadījumā, ja pašreizējā padomju politika beigtos ar neveiksmi (un viņš domā, ka tai jābeidzas ar neveiksmi, ja vien ASV rīkosies saprātīgi), tad esot gaidāmi loti satraucoši un ekstrēmi padomju soļi, lai reālizētu iepriekšējos lēmumus. Varot gadīties, ka sarīko robežsadursmes starp Bulgāriju, Albāniju un Dienvidslaviju, lai attaisnotu sarkanās armijas iesološanu Dienvidslavijā, tāpat esot jārēķinājas ar kominforma inspirētiem komūnistu nemieriem Berlīnē. Bet arī tādā gadījumā noteikta un stingra ASV politika ar Rietumeiropas atbalstu varot novest pie padomju politikas neveiksmes un pie iekšējas revolūcijas Padomju Savienībā. Stasens tāpēc domā, ka vēl šogad var pavērties gaišākas izredzes pasaules mieram.

NYHT

Prāga pieteic komūnistu partijas tīrīšanu

ČECHOSLOVAKIJĀ UN UNGĀRIJĀ KOLCHOZU NEBŪŠOT

Bratislavā svētdien notika ceturtā slavu diena, kurā bija ieradušies augsti čechu komūnistu partijas un valdības pārstāvji. Svētku beigās „pieņemts" svinīgs manifests, kurā nosodīta „imperiālistu ricība", slavu tautas brīdinātas no eventuāla vācu uzbrukuma un apsolīts „cīnīties par „tiesībām". Dienu iepriekš Čechoslovakijas valsts prezidents Gotvalds teicis runu, kurā „atsaucis visas baumas par kolchozu ierikošanu". Pēc viņa apgalvojumiem, šādas „nepatiesības" izplatot tautas ienaidnieki. Šī Gotvalda deklarācija ir divainā pretrunā ar kominforma nostāju, kas pārmeta Titc tieši kolektivizācijas neiedzīvināšanu.

Valsts prezidenta viedoklim pievienojies arī Čechoslovakijas ministru prezidents Zapotockis: katrs „godīgs" čechs varot būt drošs, ka jaunais režīms viņa zemi neatsavinās un kolchozus neierīkos. Līdzīgi deklarējis ungāru ministru prezidents Dinijs. Otru runu Čechoslovakijas valsts prezidents Gotvalds teicis svētdien. Tajā viņš paskaidrojis, ka Prāgas valdība vēlas „īsti demokratisku Vāciju, kas būtu brīva no lielgruntnieku un imperiālistu ietekmes". Kopš kara beigām tā ir pirmā čechu deklarācija, kas nerunā par Vāciju kā agresoru.

BBC pirmdien ziņoja, ka čechu kompartijas centrālā komiteja pieteikusi „rūpīgu" partijas tīrīšanu, lai tajā nevarētu patverties „sveši, naidīgi un kaitīgi elementi". Čechu komūnistu galvenais uzdevums esot „audzināt savus biedrus īsta marksisma un ļeņinisma garā".

Reuters ziņo no Prāgas, ka šonedēļ tieslietu, iekšlietu un izglītības ministrs ziņos valdībai par nesenajām demonstrācijām sokolu svētkos. Šīs jaunatnes organizācijas vadītājus pārņēmušas lielas bažas par savu likteni. Ārzemju žurnālisti novērojuši, ka policija atzīmējusi to demonstrantu vārdus, kas saukuši pēc Beneša.

BBC, Reuter

Grieķija lūdz jaunu ASV palīdzību

Pagājušās nedēļas beigās Atēnas apmeklēja ASV aizsardzības viceministrs Drēpers un amerikāņu generālštāba operātīvās daļas vadītājs ģen. Vedemeijers. Viņiem bija ilgākas apspriedes ar ministru prezidentu Sofulisu. Šo apspriežu beigās Drēpers paskaidrojis, ka Grieķijas ministru prezidents lūdzis jaunu ASV palīdzību, lai varētu sekmīgi nobeigt cīņas pret nemierniekiem.

Atēnu valdība publicējusi informāciju, ka tuvākajās 48 stundās nav gaidāms nekāds oficiāls komunikē par operācijām Gramoza kalnājā. Zināms vienīgi, ka tās attīstās sekmīgi. Markosa raidītājs „Brīvā Grieķija" paziņojis, ka pret valdības karaspēku nosūtītas jaunas cīnītāju vienības, no kurām vairākas operē tā aizmugurē.

Svētdien Drēpers ar Vedemeijeru ieradās Ankārā. Abi amerikāņi apceļo Eiropas valstis, kas atrodas šaipus dzelzs priekškara, lai iepazītos ar viņu militārajām ierīcēm.

BBC

Korejā divas valdības

Kopš pagājušās nedēļas beigām Korejas pussalā ir divas valdības: dienvidus daļā amerikāņu atbalstā nodibināta pagaidu valdība līdz tam laikam, kamēr 15. augustā notiks vispārējas vēlēšanas. Arī krievi savā okupācijas joslā nodibinājuši „tautas demokratu" valdību, izsludinot vēlēšanas 25. augustā. Kā zināms, šāds „atrisinājums" panākts pēc tam, kad līdzšinējās konferences Padomju Savienības un ASV starpā nedeva nekādus panākumus.

BBC

Jauni streiku viļņi Itālijā un Francijā

20.000 itaļu naftas rafinēriju strādniekiem, kas streiko jau kopš 10 dienām, tagad pievienojušies arī porcelāna un stikla rūpnīcu darbinieki. Šestdien Milānā notika sadursmes policijas un strādnieku starpā, kas bija sacēluši barikādes pie fabriku ieejām. Vairāk nekā 1000 cilvēku atlaisti no darba. Ja strādnieku prasības neizpildīs, arodbiedrības draud ar ģenerālstreiku.

Francijā joprojām streiko 70.000 valsts darbinieku, galvenokārt no finanču un saimniecības resora, kā arī muitnieki. Streikotājiem gatavojas pievienoties ap 100.000 pasta un telefona ierēdņu. Pašreiz notiek sarunas valdības un valsts darbinieku starpā. BBC korespondents domā, ka līdz valsts svētkiem 14. jūlijā valdībai izdosies aizkavēt plašākus streikus.

BBC

DAŽOS VĀRDOS

Pirmdien sākās ASV demokratu partijas konvents Filadelfijā, kas izraudzīs kandidātu prezidenta vēlēšanām. Bez līdzšinējā prezidenta Trumena kandidē arī senātors Pēpers, kas paziņojis, ka gribot turpināt Ruzvelta politiku, kā arī Arkanzasas štāta gubernātors, kas paskaidrojis, ka nevar piekrist Trumena pārāk labvēligajai nostājai pret nēģeriem. Par kandidātu, domājams, nominēs Trumenu.

Dienvidslavijas valdība pasludinājusi, ka Donavas konferences laikā ārzemju žurnālistiem nebūs jāpaklaujas cenzūrai.

Inflācijas rekordu piedzīvojis Ķīnas dolars. Par vienu ASV dolaru šestdien Šanghajā maksāti 6 milj. Ķīnas dolaru.

Plašu ofensīvu pret komūnistu nemierniekiem Malajā sācis angļu karaspēks.

Austrumprūsijā lielā skaitā ierodas krievu kolonisti, ziņo „Krasnij Flot". Vācu laikraksts „Neue Freie Presse" paskaidro, ka kolonistiem dodot mājas, lopus un līdzekļus ģimenes iztikai līdz jaunai ražai.

Bijušiem nacistiem neliks šķēršļus, ja tie gribēs iestāties komūnistu partijā, nolemts Vācijas rietumjoslu kompartijas sanāksmē.

Gibraltāra komandants vakar ierādās Londonā apspriedēm ar valdību.

Par valsts drošības apdraudēšanu Čangkaišeka valdība slēgusi kādu Šanghajas laikrakstu, kas pareģojis, ka nākošā maijā komūnisti pāries Dzelteno upi.

Franču un angļu nosaukumi šokolādēm un citiem saldumiem nav piemēroti Padomju Savienībai, raksta „Izvestija" un prasa saldumu nosaukumus krieviskot.

„Nehigiēniskas, neveselīgas un dārgas" frakas, ko līdz šim valkājuši Čechoslovakijas viesmīļi, turpmāk aizstās ar „darba uniformām" ar baltām aprocēm, nolēmusi komūnistiskā čechu viesmīļu arodbiedrība.

Burmas ārlietu ministrs atkāpies.

Bērnu trieka Bavārijā konstatēta 31 gadījumā, centri ir Štraubinga un Mindelheima, tur slēgtas skolas un aizliegti bērnu dievkalpojumi.

Grieķijas baznīcas galva Damaskinoss noraidījis Maskavas patriarcha aicinājumu nosodīt Grieķijas valdības ricību.

Katrs japānis pēc 365 jēnu iemaksas varēja piedalīties fotografu sacensībā Tokijā, lai iegūtu godalgu par labāko kailas sievietes uzņēmumu. Policijai sacensība likās nepieklājīga. Tā pārbaudīja dalībniekus un atrada, ka pusei aparātā nebija filmu.

No komūnistu partijas Itālijā Toliati izslēdzis žurnālistu Valerio, kas bija pieprasījis konferenci, lai izteiktu kominforma nostāju pret Tito. Pēc izslēgšanas Valerio paskaidrojis, ka komūnistu partijā nav brīvu diskusiju un kritikas.

60 līķu vajag Erlangenas universitātes medicīnas fakultātei nākamā ziemā, izteicies preparētājs Francis Heiders. Līdz šim līķu cena bijusi nieciga un piedāvājumi vāji.

Aristokratiskus ceļus sācis staigāt ungāru komūnistu vadonis Rakošijs, pieprasīdams šķiršanos no savas sievas mongolietes un gatavodamies kāzām ar hercogieni Odeskalčiju. Rakošijs līdz ar to pievienojas daudziem krievu komūnistu vadoņiem, kas pēc revolūcijas apprecēja aristokrates.

Ar pilnu piena kannu naudas dienu pirms valūtas reformas krājkasē ierādās kāds Paderbornas zemnieks, kas vēlējās nogādāt drošībā 95.000 veco marku.

Uz Grenlandi izbrauc Dānijas ministru prezidents. Kopenhāgenā domā, ka Grenlandei piešķirs provinces statūtu. Līdz šim tā bija tikai Dānijas kolonija.

Kāšukrustu kādā kviešu laukā Veidenes tuvumā pamanījuši amerikāņu piloti no līdmašīnām. Vācu policija noskaidrojusi, ka kvieši „izsēti" kašukrusta veidā. Cits nekas neatlicis, kā tos nopļaut.

Vācu algas turpmāk rēgulēs arodbiedrības

AIZLIEGS KOMPENSĀCIJAS DARĪJUMUS

Sestdien Koblencā nobeidzās Vācijas rietumjoslu 11 ministru prezidentu sanāksme, kurā apsprieda nesenajā Frankfurtes konferencē paziņotos trīs militārgubernātoru ieteikumus Rietumvācijas pārvaldes organizēšanai. Ministru prezidenti iesniegs pretpriekšlikumus ģenerālim Klejam un ģenerālim Robertsonam apvienotās angļu-amerikāņu joslas ministru prezidentu sanāksmē 14. jūlijā Frankfurtē, aicinot tajā piedalīties arī ģenerāli Kenigu. Rietumvācijas valdību galvas ieteic apvienot visas trīs joslas saimnieciski un administrātīvi. Vispārējās un tiešās vēlēšanās būtu jāievēl trīsjoslu parlamentāra pārstāvība ar izpildorganu. Likumdošanā darbotos līdzi vēl otra kamera no zemju pārstāvjiem. Rietumvācijas satversmes izstrādāšanu ieteikts atlikt līdz laikam, kad tas būs iespējams visas Vācijas mērogā. Pagaidām Rietumvācijai būtu jāizstrādā tikai organizācijas statūts. Līdz 1. septembrim zemju landtagiem jārada parlamentāra padome, kas izstrādātu minēto organizācijas statūtu un sagatavotu vēlēšanas. Tām būtu jānotiek vēl šogad. Pēc tam rietumu sabiedrotie, cerams, izbeigtu pastāvošo kara stāvokli ar Vāciju.

Angļu-amerikāņu joslas saimniecības padome pieņēmusi likumu, kas aizliedz kompensācijas darījumus. Ar cietuma, naudas vai abiem sodiem sodāmas personas, kas prasa, piedāvā, dod vai pieņem par veikumiem citu atlīdzību kā likumīgo vācu valūtu. Bez tam atcelts agrākais likums par algām, atstājot to rēgulēšanu turpmāk arodbiedrību ziņā. Padome arī pieņēma rezolūciju, kurā prasa uzlabot alus kvalitāti un pazemināt tā cenu.

Apvienotās joslas pārvaldes padomes direktors Pinders, runājot par valūtas reformas rezultātiem, atzīmēja, ka darba intensitāte dažādās ražošanas nozarēs pieaugusi par 30 līdz 80%. Pilnīga brīva partikas saimniecība vēl nav iespējama. Ierobežojumu atcelšana olu tirdzniecībā radījusi cenu kāpinājumu līdz 40 un pat 80 fen. par gab., bet to novērsīšot.

Savienoto Valstu aizsardzības plāni

(Turpinājums no 1. lpp.)

gi dezorganizēta. Amerikāņu militāristi tomēr nedomā, ka tās kaujas spējas jau būs iznīcinātas. Vajadzēs sekot kombinētam aviācijas un sauszemes karaspēka uzbrukumam. Tā kā Savienotās Valstis nav paredzējušas cīnās sūtīt lielas infantērijas armijas, galveno vērību tās veltījušas lidmašīnu bazēm, kuru loks savelkas aizvien ciešāk ap Padomju Savienību. Jau šobrīd amerikāņiem ir aerodromi Grenlandē, Afrikā, Keflavikas lidlauks Islandē, kura personāls apmainījis vienīgi militāras formas pret civiltērpiem, vajadzības gadījumā būs bazes Grieķijā un Turcijā, no kurienes svarīgie Baku naftas avoti atrodas tikai nepilnu divu stundu lidojumā. Nav jāaizmirst arī atbalsta punkti Aļaskā, kas „atsedz" lielāko daļu Sibirijas.

Amerikāņu stratēģi ielēsuši savā labā vēl vienu svarīgu apstākli, ko nemācēja izmantot Hitlers, proti, sarkanarmijas graušanu no iekšienes. Padomju karavīrs, ienācis dzīļi Eiropā, pats savām acīm pārliecinājies, ka dzīves apstākļi te nesalīdzināmi labāki nekā viņa dzimtenē. Visi apgalvojumi par „badu, strādnieku ekspluatēšanu un verdzināšanu" izrādījušies salti meli. Tāpēc notiek neskaitāmi dezertēšanas gadījumi un pat pašnāvības, kad viņiem jāatgriežas „strādnieku valstī". Šis apstāklis, pareizi izmantots, var izrādīties par loti svarīgu ieroci pret Kremli. Arī Hitlera armijām pirmajā kara gadā izdevās saņemt gūstā 6 milj. sarkanarmiešu ne tik daudz militāra pārsvara, kā propagandas dēļ, kas tiešām tikai tāda arī bijusi. Hitlers visu laiku baidījies sūtīt pret krieviem vlasoviešus. Bet kad Himlers tikai eksperimenta dēļ 1944. g. beigās iesaistījis cīņās vienu pašu Vlasova bataljonu, bez cīņas tam padevušies divi sarkanarmijas pulki, lai gan fronte toreiz jau atradās Silēzijā.

Tālāk pēc plāna paredzēts dibināt visām satelitvalstīm eksīlas valdības un organizēt viņu karaspēku, tai pašā laikā nometot ieročus, pārtiku un arī izplētņu lēcējus partizāniem padomju aizmugurē. Nesenie notikumi Dienvidslavijā un Čechoslovakijā liecina, cik nedroši ir Maskavas varasvīri no pat Štetīnas līdz Triestai. Lai kaut daļēji nodrošinātu satiksmes līnijas, Padomju Savienībai vajadzēs stacionēt neskaitāmas divīzijas savā aizmugurē. Kombinētais sauszemes, aviācijas, partizānu un arī „miljonu skrejlapu uzbrukums no gaisa" agrāk vai vēlāk sagraus padomju armiju.

Otra atvairīšana un uzbrukuma fronte atrastos tālu ziemeļos - arktiskajā apgabalā. No Aļaskas, ko no Sibirijas šķir tikai nepilnu 100 km platais Bēringa jūras šaurums, Savienotās Valstis visvieglāk ievainojamas. Bet no šejienes var piekļūt visātrāk arī Padomju Savienībai. Lai gūtu pieredzējumu arktiskajām cīņām, pag. ziemā ASV bija noorganizējušas plašākus manevrus Aļaskā, kuru rezultātā konstatēts, ka attiecīgi apmācītas un apbruņotas karaspēka vienības var cīnīties lielā aukstumā un polārās nakts tumsā. Kanādas prese ziņo, ka kara materiālu transporti virzīti no ASV uz Devsonu Britu Kolumbijā un no turienes pa Lielo Aļaskas ceļu uz Fērbenksu. Karaspēka vienības pārvestas ar lidmašīnām.

Aļaskas jūras robeža ir 31.000 km gara. Tuvākā padomju baze atrodas Diomeda salā, tikai šautenu lodes attālumā no Savienotō Valstu territorijas. Maskavai ir arī bazes tā saucamajās Komandieru salās, 300 km no ASV atbalsta punkta Atu salā. Ja vēl pieskaita Maskavas kontrolētās Kuriļu salas, kļūst skaidrs, ka abas puses nodrošinās nākotnei.

Ar demokratijai parasto valsirdību kādreiz ASV diezgan sīki ziņoja par atombumbas eksperimentiem Bikini salā. Pēc tam ir sprāgušas atombumbas Klusajā okeānā, bet — informācija par to vairs nesekoja. Kanādiešu un amerikāņu laikraksti zina, ka „kaut kas" notiek arī Aļaskā, bet sīkākas informācijas par to trūkst. Skaidrs vienīgi tas, ka izbūvēti lieli lidlauki, no kuriem bez grūtībam var operēt gigantiskie supercietokšņi B-36. Ir uzceltas daudzas radara un meteoroloģiskas stacijas, izbūvētas nolikšavas un karaspēka mītnes. Bet tas ir arī viss, kas parādījies preses slejās. Skaidrs tomēr, ka Savienotās Valstis nopietni domājušas par Aļaskas aizsardzību.

Reuters ziņo, ka arī mazā Šveice sākusi nopietni apsvērt savas zemes aizsardzību. Šveicicšu štāba priekšnieks plkv. Monmalēns izteicies, ka visā drīzumā sekošot armijas reorganizācija, piemērojot to aizsardzības vajadzībām. Šveicei nebūs smago bumbvežu, smagās artilērijas un tanku, bet gan defensīvai aizsardzībai piemēroti „ofensīvi līdzekļi". Tie laiki esot pagājuši, kad šveiciešu armija „stāvēja kalnos un gaidīja ienaidnieku". Civilam iestādēm dots rīkojums iekārtot patvertnes.

Austrālijas imigrācijas plāni

Austrālijas ministru prezidents Čiflijs, kas ieradies Anglijā saimnieciskām sarunām ar Anglijas valdību, iesniegšot plānu Austrālijas iedzīvotāju skaita papildināšanai, pārceļot uz turieni trešdaļu no vēl esošiem 50 miljoniem Anglijas iedzīvotāju. Bez tam paredzēta ASV un Eiropas izceļotāju uzņemšana, pēdējos ieskaitot līdz 12.000 DP. Noteikums ir, ka IRO apņemas gādāt par transportu. DP domāts nodarbināt smagākos darbos, mežu cirsnā un spēkstaciju būvēs. Pēc dažu lietpratēju domām, Austrālija tagadējo 7,5 miljonu vietā varētu uzturēt 80 miljonus. Austrālijas valdība plānojot paplašināt smago rūpniecību un izveidot jaunas nozares. Aizsardzības vajadzībām izveidošot stipru lidmašīnu rūpniecību un kuģu būvniecību.

NYHT

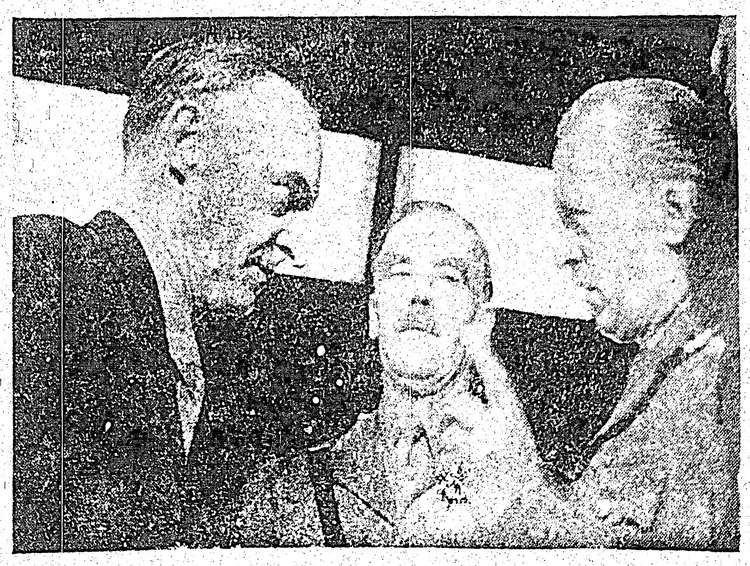

VAI VIŅI TIKS GALĀ AR SOKOLOVSKI?

Trīs Vācijas rietumjoslu militārie gubernātori (no kreisās): ģenerāļi Klejs, Robertsons un Kenigs.

VĒSTULES REDAKCIJAI

bergs,
pārstāvis Anglijā

MANA ATBILDE

laikā esmu saņēmis vairā
vājumus no dažādiem me
m grāmatu apgādiem Vā
mties viņu grāmatu izpla
glijā un par to pretim sū
ciju pārtikas sainīšus. Ne
visiem atbildēt atsevišķ
kopā.
a, ka latvieši Anglijā ģe
arba labprāt lasa latvie
s un grāmatas. Bet tā
uda jānopelna grūtā darbā
mies tiešām vērtīgas grā
s še arī dabūjamas. Sūt
pārtiku mums nav iespē
pārtika Anglijā racionēta
to pārtikas vielu sūtīšan
ta. Vai piedāvājumu nā
mā, lai mēs atsakāmies
ura devas un nosūtam
Cits jautājums būtu, ja
ba nespējīgi, invalīdi, vec
hēs esam palīdzējuši un d
arī turpmāk.
līdzīgus piedāvājum
sūtīt angļu pārtikas va
šniekiem, varbūt viņi
nemties šādu „pārstāvnie
vijas" pārstāvības vēl
ārstāvēt nevaru uzņemtie

viena gada dīšanas uz Braziliju

OSTELES DP PAPILDU LORIJAS MEDIBĀS

no Falingbosteles emigr
ra caur Franciju aizbrau
ziliju. Aizbraucēji uz izcc
idīja jau no pagājušā ga
un jūnija. Centrā no ja
as mājkalpotājas un strād
ādai. Tie, pa lielākai da
i un ukraiņi. Mājkalpotāj
tal kļuvusi stingrāka. B
jumi, ka pieņemtās DP
ājas pēc ierašanās Kanā
a dokumentus, ka tās
s, un prasa vīru pārvešan
gan pieņemšanas laikā v
evušās par viennieciņ
vairs šādus gadījumu
s" — uzsvēra Kanādas va
stāvis — „un tādēļ mājka
tas pēc ierašanās Kanādi
par precētām, sūtīs atpa
cijas DP nometnēm."
ometni paredzēts iekārto
kas brauc uz Austrāli
u papildu aprūpi uzņemšo
trālijas sarkanais krust
enas centrā darbojās ar
un Brazilijas valdību pār
eļģieši izvēlējās ogļračus
s bija stingras.
das reformas Falingbostelē
ārkārtojumi. Kantīnes dar
šaurinātos apmēros. Ar
laukā nav vairs agrāka
Naudas apmaiņa ilga va
20 dienas. Lai saņemtu
icu markas, nācās dienā
t rindā. Tirgū te pašre
DP glābēja — siļķe. Fa
es apkārtnē daudz mežu
ikstoši DP katru dienu tu
gādāt papildu kalorijas -
sēnes. Labāk centrā klāja
u" ģimenēm pēc to apgā
kļūšanas Kanādā. Palīdz
ģātīgus pārtikas sainīšus
an pirmos pārtikas sainīšu
idīt 2—3 mēnešus. Ir no
„kanādiešu" ģimenes pār
atsevišķu nometni, kur
zlabošoties. No centra u
pēdējā laikā aizbraukuši
mti DP.

R. T.

Mēs dejojam arī Austrālijā

BALETA SOLISTES AINAS EZERGAILES VĒSTULE LATVIJAI NO BATHURSTAS

Brauciens līdz Austrālijas krastiem pagāja ātri. Katru dienu strādāju pie pārtikas kartīšu kontroles, bet agrās rīta stundās kopā ar Arvīdu Fibigu turpinājām savus mēģinājumus dejošanā. Pārskolojusies gan neesmu, tomēr kabatā man tagad jauns diploms. Tādus saņēmām tie, kuŗus Neptuna vārdā apcirpa, nosmiņķēja, visādi stumdīja, āzēja un izpeldināja baseinā. Brauciens pāri ekvatoram nebija pats karstākais. Saules acenes šādā garā ceļā tomēr ļoti nepieciešamas. Dažkārt likās dīvaini, ka esam tik tālu pasaulē, bet pie debesīm tas pats mēnestiņš un zvaigznes, kas Latvijā. Uz kuģa neizdevās noorganizēt nevienu izrādi, jo ūdeņi reti kad bija mierīgi.

* * *

Sidnejā atbraucējus sagaidīja dziedonis Kārlis Nicis. Tālāk 240 km braucām ar vilcienu un mūs novietoja nometnē pie Bathurstas. Tur sākumā mēģinājumus izkārtot bija grūti, jo klavierēm nav stīgu. Citi priecājās par gaļas ēdieniem, kas ir trīs reizes dienā, bet es galdu maizi, marmelādi un sviestu, jo gaļu neciešu. Katru dienu ierodas avīžnieki. Tie kopā ar citu izmeklētu publiku noraudzījās arī mūsu pirmajās dejās Austrālijā, kas notika kādā Bathurstas viesnīcā. Likās, ka viesi bija apmierināti, jo nekavējoties sekoja tālāki piedāvājumi. Jau nākamajā dienā viesojāmies pie bagāta aitu farmera. Viņš izrādīja savas 8000 aitas un 112 g. veco māju, kas tomēr izskatās, it kā tikai vakar būvēta un iekārtota sevišķi eleganti. Vajadzēja spēlēt pat golfu. Arī tur notika izrāde, un mājās pārradāmies tikai naktī. Norunājām, ka drīz pie bagātā saimnieka atkal brauksim ēst tītara cepeti.

Tad bija ielūgums pie citas austrāliešu ģimenes, kurai pieder daudzi nami Sidnejā un lielas farmas. Tur iepazināmies ar kungu, ko sauc par Martino — ievērojamu vīru šejienes mākslas pasaulē. Kopā ar Fibigu katru dienu trenējamies, un ukraiņa vietā mums tagad ir latviešu pianiste — laipnā brīvmāksliniece Ozola. Uzzinājām, ka Melburnā ir ļoti labs klasiskais balets. Tur viesojušās gandrīz visas pasaules slavenības, un dažas no Melburnas vairs nav aizbraukušas. Tāpēc arī daudz krievisku uzvārdu. Šejienes populārākā trupa saucas Borowinsky. Arī mēs esam saņēmuši padomu no piedāvātajām darba vietām izraudzīties Melburnu, šo kultūras un baleta centru, kaut gan Sidneja apmēros lielāka. Solīja arī, ka vēlāk pilnīgi varēšot nodoties tikai dejošanai. Nometnē esam atbrīvoti no visiem darbiem un atliek daudz laika mēģinājumiem. Gaidu vienīgi brīdi, kad tiksim vaļā no kopgalda, jo pēc pašu izvēles var paēst labāk.

* * *

Beidzot aizvadīta arī mūsu pirmā ievērojamākā izrāde Austrālijā. Tas notika tieši pēc 3 šeit aizvadītajām nedēļām. Bija daudz viesu no Melburnas, Sidnejas un Bathurstas. Ap šejienes teātri stāvēja auto rindas. Nometnes direktors pat nezināja, kā pateikties par visu redzēto, un uzaicināja pie sevis vakariņās. Apmeklētājiem visvairāk laikam patika „Tēlnieka vīzija" un „Pavasaŗa šalkas". Mums jau kabatā ir arī direktora vēstule, kas rakstīta viņa draugam — Borovinska baleta trupas īpašniekam Melburnā. Direktors domā, ka visā drīzumā varēsim pārtraukt paredzētos darbus Melburnas slimnīcā un mūs saistīs minētajā baleta vienībā. Pagaidām gandrīz katru dienu būs jādejo šeit, arī Bathurstas teātrī. Pēc tam ar patīkamām, bet visai pārdrošām cerībām dosimies uz Melburnu.

Bathurstā, jūnijā.

Aina Ezergaile

Vismaz 1 miljons dolaru . . .

Mūsu laikraksta pagājušajā numurā ziņojām, ka ASV nodibināta komiteja, kas rūpēsies, lai Pinebergas baltiešu universitāti pārceltu uz ASV vai Kanādu. Saraksts ar komitejas locekļiem — baltiešu labvēļiem saņemts arī jau Vācijā. Kāds augsts virsnieks, izlasot komitejas sastāvu, teicis: „Šis saraksts ir vērts vismaz 1 miljonu dolaru." Ar to domāts, ka pasākumam garantēts 1 miljons dolaru, jo komitejā ir daudzi ļoti bagāti amerikāņi, to vidū lielā žurnāla „Life" izdevējs uc.

Baznīcu palīdzības organizācijas paplašina darbību

Luterāņu pasaules savienība (Lutheran World Federation), kuŗas vadītājs Vācijā ir Dr. Hongs, paredzējusi paplašināt savu DP palīdzībai veltīto darbu. Par apvienības direktora palīgiem amerikāņu joslā darbosies K. Senfts (Kenneth Senft, München, Pasing, Bismarckstr. 20), bet angļu joslā Dž. Endersens (James Anderson, Imbshausen b. Nordheim, filiāles — Lībekā, Hochenstaufenstr. 5 un Haņoverā). Turpmāk pie savienības darbosies četras nozares. — Labklājības nozari amerikāņu joslā vadīs igaunis Edermā, jaunatnes nozari — amerikāņu joslā igaunis Kivisiks, bet angļu joslā latvietis māc. Kņezs-Kņezevskis, transporta nometņu nozari — amerikāņu joslā latvietis māc. Rozentāls, bet angļu joslā igaunis Kisks, izglītības — angļu joslā latvietis prof. E. Šmits, bet amerikāņu joslā nozares vadītājs vēl nav izraudzīts.

Herta Krauja

NEDIENA

Lauks mani malda
Mežs mani tur,
Saule zem kājām
Uguni kur.

Tuksneša smilti
Atnes man vējš,
Saplosa dvēseli
Negants un spējš.

Debesu ugunis
Mūžību šķeļ —
Likteni baigu
Nediena veļ.

Komiteja mākslas izstāžu rīkošanai

Pirms LCP sesijas Hanavā 7. jūlijā notika paplašināta LCK sēde. Tajā priekšsēdis H. Klarks ziņoja par LCK atzīšanu pie IRO vadības amerikāņu joslā, kādam nolūkam IRO štābam Bad Kisingenā un OMGUS Berlīnē iesniedzami LCK statūti.

Ērtākai un saskaņotākai mākslas un daiļamatniecības izstāžu kārtošanai izveidota tēlotāju mākslu, daiļamatnieku un amatnieku savienību pārstāvju un inženieŗu, lauksaimnieku un tirgotāju — rūpnieku pārstāvju izraudzīta izstāžu rīkošanas komiteja, ar priekšsēdi prof. J. Kugu, vietnieku A. Mercu un locekļiem prof. V. Burkēvicu, amata meistaru Treju, agr. Skulti un inž. A. Brunneru. Komiteja sadarbībā ar LCK būs vienīgā visu mākslas izstāžu un mākslas salonu jautājumu kārtotāja, vienalga, vai izstāde notiks Rietumvācijā, vai citās zemēs. Jūlijā paredzētā izstāde Frankfurtē materiālu apstākļu dēļ atlikta uz rudeni.

Par veselības nodaļas vadītāju LCK iecēla Latv. ārstu apvienības ieteikto kandidātu Dr. med. Mētru. LCK informācijas nozare sastādīs pārskatu par Latviju un latviešiem, ko iesniegs Kanādas valdībai, turienes organizācijām un vadītājiem darbiniekiem.

Sēdē priekšsēža H. Klarka vadībā piedalījās V. Lambergs, L. Rozentāls, T. Tērauds, J. Zubāns, E. Grosbergs, M. Bērziņš, J. Niedra, E. Freivalds, J. Lavenieks, J. Dravnieks, J. Celms, P. Greizis, T. Erdmane un E. Stipnieks.

Zinātnes kāpnēs

BONNAS LATVIEŠU STUDENTU DZĪVE

Trešo reizi 60 latviešu studenti Bonnā ir aculiecinieki vasarai Reinas krastos. Beidzoties 1948. g. vasaras sēmestrim, piepildīsies Bonnas Fridricha Vilhelma universitātē 6 darbā pavadīti sēmestri. Universitāte 18. oktobrī atskatīsies uz 130 pastāvēšanas gadiem. Šajā ziņā tā nevar sacensties ar sirmajiem zinātņu templiem Heidelbergā un Jēnā, bet arī 130 gadi bijuši ražens darba un sasniegumu laiks. Bonnas universitāte savā klēpi izaudzējusi daudzus slavenus Vācijas un citu ārvalstu zinātniekus.

Arī Bonnas latviešu studenti parasti neapmierinās tikai ar universitātes beigšanu, bet strādā tālāk doktora grada iegūšanai. Pirmais bija Jānis Zariņš, kas 1947. g. vasaras sēmestrī beidza agronomijas fakultāti, bet šogad maijā ļoti sekmīgi ieguva doktora gradu. Bez viņa doktora gradu ieguvis Latvijas universitātes ing. chem. Kristaps Stiebris. Bonnas universitāti ar agronoma gradu beiguši vēl 4 latvieši. Bonnā studējošie tautieši devuši centīgu akadēmisko darbinieku salmi. Rosīgi darbojās Latviešu studentu centrālās savienības pilnvarotie pārstāvji Jānis Sapietis (Lielbritanijā), Augusts Veismanis (Austrālijā) un Ritvars Bregžis (Kanādā).

Pēc valūtas reformas mūsu studentu stāvoklis ļoti neskaidrs. Studenti tomēr cer sagaidīt militārās valdības un tautiešu atbalstu, lai vairotos latviešu akadēmiskā saime, kas vienmēr bijusi un būs spēcīgs ierocis cīņai par brīvu tēvzemi.

— is

Chronika

Neizdot profesora Pētera Šmita darbus bez mantinieka atļaujas lūdz Ida Šmite: (17a) Karlsruhe, Forstner Kaserne, Bl. 3—49.

Starptautiska tēlotājas mākslas skate notiks olimpisko spēļu laikā Londonā. Sūtnis K. Zariņš latviešu mākslas reprezentēšanai izraudzījis N. Strunkes, L. Liberta, V. Tones un B. Dzena darbus.

Šim numuram pievienotas 2 lapaspuses, kuŗas saņem ATPŪTAI pasūtinātāji.

Girts Salnais

VĪRI

STĀSTS

(15. turpinājums)

„Dosi zirgu?"

„Jā. Hēj, māt," viņš atgrūda durvis uz blakustelpu. „Iedod Kārlim zirgu. Nevaru iet ārā. Man ir iesnas. Bet tūdaļ!" — viņš aši nokomandēja un, nesagaidījis atbildi, atgriezās pret draugu un paskatījās zelta pulkstenī, pie kuŗa karājās vairāki dārgakmeņoti breloki. „Pēc piecām minūtēm viņa būs saģērbusies un izies uz stalli. Es viņu esmu pieradījis staigāt uz pakaļkājām un lēkt uz pirmo saucienu. Tā tev jāizmāca savējie, ja viņi grib dzīvot un kalpot jauniem laikiem," viņš lepni saslēja īso kaklu, kā vēlēdamies rādīt, cik patiesībā ir liels. „Tev būs tuvākās dienās vesela rinda uzdevumu. Tu zini, ka visi zemes īpašumi ir pasludināti par valsts īpašumu un mūsu uzdevums stingri raudzīties, lai nekas neietu zudumā no tā, kas kalpo zemes apsaimniekošanai. Tā tad ar zemi ir saistīti lauksaimniecības darba rīki, lopi, ēkas — viss, un kur mums rastos šaubas, ka kaut kas varētu tikt iznīcināts, tur mēs pārņemsim īpašumus tūdaļ savā rīcībā. Patiesībā, tu sapratīsi, ka nav nekādām šaubām jārodas. Tās paštāv no lielās oktobŗa revolūcijas pirmās dienas. Visa šī pelēko baronu suga, šie treknie grauzēji tārpi būtu jāapšauj bez žēlastības, un es brīnos, ka partijas vadība vilcinās to darīt. Jo viņi ir bijuši, ir un vienmēr būs pret mums . . . Labi — bet partija ir disciplīna. Ja nevaram pārvērst tos tārpu barībā, tie jāpārvērš mašīnās, kam jākalpo tikmēr, kamēr tos mierīgu sirdi var aizsviest lūžņos. Saprati: kam atļauts dzīvot, tam pašam jāizvārās savos sviedros un asinīs, lai ar šo putru beidzot vēl varētu pabarot zemi."

Kārlis klausījās viņā un juta, ka izdzertais konjaks traucē domu skaidrību, vai arī viņš vispār bija pārāk gauss, lai sekotu šīm atziņām. Visu mūžu dzīvojot diezgan vieglas dienas, vairāk valstoties gultā vai vasaru zālē, viņā bija attīstījusies tieksme dzīves īstenību laist pāri galvai, iztēlojot sevi dažādu reālistisku pasaku varoņu lomā, kas tikuši visu apbrīnoti kādu laimīgu nejaušību secībā. Arī tagad viņš nespēja apzināt to atbildību un rīcības vaļu, ko Konrāds Urka bija iesviedis viņa rokās, ātri iegūdams viņa uzticību un bez grūtībām ievilkdams oktobŗa revolūcionāru pulkā. Bija tik dabiski, ka viņam, kara laikā nicīgi novērtētam simulantam, radās izdevība parādīties kā varonim. Bet nu? . . . Iztēles varonībai nebija vietas: jāapķīļā īpašumi, ienaidnieki un nepaklausīgie bez žēlastības jānodod milicijai — jācīnās. Viņam derdzās pārāk straujā kustība, mūžam saspīlētais nervu stāvoklis, vientulība, kuŗu — ciešot paša sagādātās slimības — padzina māte ar savu ierasto, kluso sirsnību. Un tēvs ar Ēvaldu jau arī bija samierinājušies ar Kārļa bailēm no frontes, beidzot pat aizmirsuši un ikdienā iztikuši bez kādām naidīgām piezīmēm. Tikai tad, kad viņš bija sadraudzējies ar Urku, kas bija ieradies no Maskavas, mājās bija atjaunojies kluss, naidīgs cīniņš, kas arī mātes sirsnību bija pret viņu padarījis par zaglīgu, bailīgu, kam atļauts tikai retu brīdi likt glāstīgā kustībā pieskarties sastrādātiem pirkstiem viņa rokai. Kad viņš bija atdevies savām domām, kaut kas derdzīgs modās viņā pret visu to, ko pats darīja. Tikai lepnums un spīts sakarsēja asinis, tikko viņš juta, ka kāds smīn par viņu.

Šovakar konjaks atjaunoja viņa iztēles spēku. Nedzirdēdams īstās Urkas runas beigas, kuŗā tas tēloja atriebības saldmi, kas pāri visiem budziskiem kavēkļiem pacelj jaunās pasaules morāli, kas dzimusi nāvīgās cīņās, Kārlis ieslīdēja krēslā un runātāja balss cietā, sausā skaņa viņā radīja dīvainas vīzijas, kam nebija it kā nekāda sakara ar vārdu jēgu. Urkas vārdi šķita parkšķam kā ložmetēja šāvienu kārtas, un Kārlis neaicināts ielēja un izdzēra pilnu glāzi konjaka. Pievēris acis, atgāzis galvu atpakaļ, viņš klausījās Urkas runas plūdumā un viņam šķita, ka viņš sēž satrakota zirga mugurā, zobenu rokā un joņo pa lauku mājām, kliegdams saukļus un aicinājumus sekot viņam, pulcēties kopā, lai noklausītos, ko viņš teiks. Bet pirms kāds bija paguvis sekot pavēlēm, viņš apgrieza ap galvu zibenīgā lokā zobenu un no tā izšāvušās sarkani liesmainas ugunis cilvēkus salieca ģindenīgos, tikko ar ādu pārvilktos, nedzīvos tēlos.

„Revolūcija bez sarkanas krāsas ir kā zeme bez mēsliem," viņš dzirdēja skanam Urkas vārdu zalvi, un Kārlis, skābi saviebies, neapzinīgi apstiprināja:

„Jā, jā . . ."

„Tu, varbūt, šaubies par to?" Urka pēkšņi apstājās, un Kārlis sabijās.

„Nē, nē," viņš atvairīja rokām „No Dieva puses".

Urka iesmējās.

„No Dieva puses . . . Jā, no Dieva puses," viņš rupji iesmējās. Te tev ir — kā sūceklis tu esi piesūcies ar sava tēva pērminderību. „Ech," viņš īgni paķēra rokās dzēriena pudeli, „būtu derīgs cilvēks, ja vien . . ." viņš ilgi domīgi skatījās Kārlī. „Hm," beidzot cieti piebilda. „Ja tu tiktu veselīgā gaisā . . . Vai tu tici man, āpsi, tu, kas pilns budžu smateriskā bļāvienā. „Tici, vai ne . . ."

Kārlis uz mirkli pamodās no sasvas nekustības, bet daudz nekā nesaprata, ko īsti Urka no viņa grib panākt.

„Tici, vai nē? . . . Pie visiem deviņdesmit deviņiem sātaniem! To es tev prasu pēdējo reizi," viņš kāpināja kliedzienu, un Kārlis nomurmināja pavisam sabijies:

„Protams, protams, — ticu."

„Hā . . ." tas bija tā kā punkts, ko Urka pielika savas drāmatiskās spēles augstākam kāpinājumam, tad paņēma krēslu, pievilka tuvu klāt Kārlim un pacēla pudeli pret gaismu. „Vai tu esi spējīgs saprast vēl skaidri domas un apjēgt prāta spēku, lai, atbildēdams man, nejautoši gļēvulīgiem meliem, pie kuŗiem tu esi pieradis, dzīvodams savā noläpēto radu vidē? Tas, ko tagad tev sacīšu, ir svarīgākais, ko jebkad tu esi dzirdējis. Es tev prasu, vai tu esi spējīgs man ticēt?"

„Es tev vienmēr esmu ticējis," Kārli kaitināja svinīgums, kāda pēkšņi bija ieslīdējusi Urkas valodā, bet viņš centās valdīties, palāvīgi sekodams brīdinātājai balsij, kas vienmēr kliedza kaut kur smadzenēs, tiklīdz Urka bija viņa tuvumā.

„Tu tici," Urka pašūpoja galvu un laikam zobojās, bet tūdaļ atkal kļuva stingrs. „Tu tici, tev jātic, un es tevi mācīšu ticēt . . . Tu esi derīgs cilvēks, bet . . . Es tevi atbrīvošu no visām saitēm, kas tevi saista ar pagātni. Tava personīgā brīviba tevi spārnos un tu spēsi darīt darbus, kas tevi vainagos ar partijas atzinību un jauniem uzdevumiem. Pats es pārcelšos uz Vecgulbeni, un tev būs jāvada visa pagasta dzīve. Dzersim uz to!" viņš ielēja glāzi. „Dzer!"

Kārlī dziļi dziļi kaut kas sakustējās un piesarcis, niemi paspiedis drauga roku, viņš satvēra glāzi. Acumirklī viņš aizmirsa slepeno īgnumu par Urkas varmācīgo nostāju pret viņu. Dažās sekundēs viņš nojauta, ka būs brīvs no Urkas tiešajiem rīkojumiem un prieka reiba viņā saplūda ar dzēriena svelmaino spēku.

„Sveiks!" viņš vienā sviedienā izdzēra glāzi.

„Bet," Urkas pirksti uzmanīgi pacēlās augšup un apstājās sastingušā gaisā. „Zirgs tev jādabū atpakaļ."

„Protams," Kārlis nešaubījās ne mirkli un pielēja glāzi.

„Par katru maksu — vēl šonakt. Saprati," viņš draudīgi paskaidroja: „Tāda licta: par tevi, par mums, par visu partiju smiesies, ja zirgs nebūs atkal mūsu rokās. Un klausi: esi draudīgs, esi mīlīgs, esi viltīgs, bet neesi padevīgs," viņš piecēlās. „Ej, māte būs zirgu izvedusi no staļļa. Tikko esi nokārtojis — vienalga vai vēl naktī, vai agrā rītā, esi pie manis. Laiks necieš, kad jānostiprina savs gods un revolūcijas ieguvumi. Uz redzēšanos," viņš teica gandrīz jautri, vadīdams uz durvīm Kārli, kas dzēriena vai prieka ietekmē jutās drusku nedrošs uz kājām.

Durvis atvērās un aizvērās. Urka palika viens. Viņš brītiņu stāvēja nodūris zemē skatienu, un ne vaibsts nemainījās cietajā sejā. Tad, apsviedies uz papēža, viņš tāpat laicīgu skatījās petrolejas spuldzes liesmā, kas bija kļuvusi nespodrāka.

„Tā ir dzīve," viņš domāja. „Tevi ielenc tikai ienaidnieki. Jā. Bet viņu muguras liecas. Tām jāliecas un jālūst. Tu, Konrād Urka — beidzot tu vari rīkot un veidot pasauli. Tā ir dzīve . . . Jā . . . Tu piespied sevi ticēt un klausīt. Un kas netic, tam tomēr jāsaka — es ticu!" viņš piesita pāra reizes ar delnu mauzera makstij un pasmējās: „svina pupas . . . Jā. Tikai svina pupas! Hē . . . Tā ir revolūcijas plikā roka. Nospiest kā blaktis ar visu smaku," viņam reiba no šīs atziņas vairāk kā no konjaka. „Blaktis! . . . Jā . . . Kur ir viņu varoņi? Tikai mēs esam sapratuši, kas ir pasaules stūrakmenis. Bailes! Naids! Neuzticība! Radu pret radu! Draugu pret draugu . . ." viņš atkal nosmējās gaŗu smējienu. „Un kas piegrūdis delnu — gluži kā pie augstspriēguma vada — paliek! Tam jāpaliek un jāsadeg!" viņš paskatījās nicīgā smīnā uz durvīm, izbaudīdams tikamu pārākuma apziņu. „Izmantot mietpilsonisko uzticību, naivitāti — visu, ko viņi atzīst par pašsaprotamu un nemainīgu." Urka atsēdās pie galda un brīdi viņa domas sastinga

(Turpinājums sekos)

Latviešu nacionālā padome uzsākusi darbu

(Turpinājums no 1. lpp.)

arī notikumus, kas mūs apbēdina. Mums pašiem nākotnē jābūt daudz aktīvākiem nekā līdz šim. Sabiedriskā sirdsapziņa starptautiskā mērogā aizvien modināma. Sūtņi dara visu iespējamo, bet talkā var nākt arī LNP. Ieteic sanāksmei pieņemt rezolūciju, kurā būtu izteiktas ne tikai mūsu tiesības uz brīvību, bet pasvītrota arī apņēmība par to cīnīties.

KĀ IZVEIDOT TURPMĀKO DARBĪBU

V. Lambergs savā referātā skicēja darbības plānu, izejot no fakta, ka atrodamies svešā zemē, kuras notikumiem esam padoti. Mēs gribam sevi saglabāt stiprus Latvijai. Tam nolūkam mums jāsaglabā sava stāja. Te talkā jānāk ģimenei, skolai, baznīcai, mākslai. Jāizveido visciešākā sadarbība ar sūtņiem, latviešu organizācijām ārzemēs, demokratisko valstu valdībām un aktīvāki jāstrādā sabiedriskās domas informēšanai. Pat latviešu organizācijas ārzemēs bieži ir vāji informētas. LNP uzdevums būtu arī vienot latviešus visās zemēs, nevis atstumjot tos kā „atlūzušus zarus", bet gan cenšoties vienot un pulcināt. Jāizveido sakari it sevišķi ar to tautu organizācijām, kas atrodas mums līdzīgā stāvoklī. It sevišķi jāiegaumē sūtna A. Bīlmaņa mudinājums nodibināt Eiropas ūnijas Baltijas tautu organizāciju. „Cenšaties panākt, lai Eiropas valstis atzīst Latvijas neatkarības nepieciešamību", raksta sūtnis. „un ja Eiropas valstis iestātos par Baltijas tautu brīvību, tad to atbalstīs arī ASV."

LNP uzdevums tādēļ ir visos veidos un visiem iespējamiem līdzekļiem pastiprināt diplomātisko aktivitāti tieši Eiropā. Tā kā sūtņi ir vienīgie Latvijas cīnītāji starptautiskajā forumā, kas bauda oficiālu atzīšanu, tad LNP darbība cieši jo cieši saskaņojama ar sūtņiem un vislabāk būtu, ja sūtņi pārstāvētos LNP ar savu delegātu.

Vēl Ambergā iesniegtā rezolūcija, kas paredzēja sūtņu pastāvīgo pilnvaroto sūtīšanu LNP, svētdienas vakarā izraisīja gaļas pārrunas. Izskanēja arī viedoklis, ka sadarbība būs ciešāka, ja sazināšanos ar sūtņiem veiks LNP prezidijs bez starpniekiem. Beidzot rezolūciju arī pieņēma vienbalsīgi.

PIRMĀS ZEMŪDENS KLINTIS

Svētdienas rīta sēde sākās ar delegātu sapulces vadības vēlēšanu. Domstarpības bija jautājumā, vai delegātu sapulces vadība ir vienreizēja, vai arī permanenta visam LNP laikam. Par pastāvīgu vadību iestājās 17 LNP locekļi, 26 balsojot pret un 4 atturējās. Saprāšanās nebija viegla arī kandidātu izvēlē. V. Janums minēja J. Celma kandidātūru, bet A. Klīve — V. Skaistlauku.

Kritiskajā brīdī R. Osis atgādināja lielo vienprātību, kas visgrūtākā brīdī valdīja Ķurzemē. „Kad, nāvei acīs skatoties, mēs toreiz izveidojām Kurzemes valdību, pietika ar dažām minūtēm, lai vienotos par visu grupu kopīgu pārstāvi. No sirds lūdzu vienoties arī tagad, jo panākumus dos nevis lielāks vai mazāks kādas grupas pārstāvju skaits, bet gan laba griba un spējas."

Lai „frakcijas" panāktu saprašanos, sēdi pārtrauca. Pēc stundas skaļi aplausi sveica paziņojumu, ka abi sākumā minētie kandidāti atteikušies un nogrupējumi vienojušies delegātu sapulces vadībā izraudzīt par priekšsēdi R. Osi, vietnieku prāv. J. Ķulliti un sekretāru J. Niedru. Sēžoties pie prezidiju galda, R. Osis deklarē, ka nevienā balsošanā viņš nepiedalīsies, lai tā pasvītrotu pilnīgu neitrālitāti.

LABĀKAIS CĪŅAS LĪDZEKLIS

A. Klīve, turpinot debates par LNP darbības izveidošanu, uzvēra, ka visi lēmumi jāpanāk vienbalsīgi, lai tā LNP radītu autoritāti, un ieteica sastādīt speciālu vēstījumu dzimtenei, uzsaukumu mūsu trimdas saimei, lai tā zinātu, ka beidzot izveidota centrālā iestāde, kas apvieno visus aktīvos spēkus. Jāpadziļina arī jau pusveidotie sakari ar ārzemēm un atkārtotos iesniegumos un memorandos jāgriežas pie tiem, kas var un grib mums palīdzēt. Jāsastāda pārdomāta un faktiem argumentēta deklarācija UN pilnsapulcei, kas šoruden sanāks Parīzē. Šī deklarācija būs LNP vizītkarte pasauli.

Prof. P. Starcs savu domu risinājumu sāka ar norādījumu, ka „mēs lielu vērību liekam uz memorandiem un rezolūcijām, bet bieži aizmirstam, ka pasaule vairāk skatās uz mums pašiem, vairāk vērtē mūsu darbus nekā rezolūcijas. Aizbraucot no Vācijas, pasaulē tas, kā mēs tur uzvedīsimies un strādāsim, vairāk ietekmēs nostāju pret mums nekā iesniegumi. Latviešus trimdā var glābt tikai mūsu stāja un dzīves veids. Jāsaglabā savu nacionālā kultūra, un tā ir vienīgā, kas mūs svešumā saturēs".

Pusdienas pārtraukumā LNP locekļi apmeklēja dievkalpojumu Dienvidus baznīcā. Archibīskaps prof. Dr. T. Grīnbergs, prāv. J. Ķullītis, prāv. K. Valters un māc. J. Turks izjustos vārdos aicināja aizmirst visas nesaskaņas un ziedoties kopējam darbam. Katoļu dievkalpojumu vadīja prof. P. Laurinovičs.

KĀ NOTIKS IZCEĻOŠANA UZ ASV.

Pēcpusdienas sēdi ievadīja emigrācijas un dzīvā spēka saglabāšanas jautājumi.

V. Lambergs ziņoja par jaunpieņemto emigrācijas likumu ASV. Rezumējumi izdarīti, iegaumējot ASV kongresa un preses rakstus. Mēs varam cerēt, ka uz ASV varēs izceļot apmēram 20.000 latviešu. Cik paredzams, tad izvietošana notiks tā, lai neveidotos lielākas nacionālas grupas. Arī jaunais likums vērtējams tikai kā nedaudz liberālāka darba spēka vervēšanas akcija. Domājams, ka tiem, kas brauks noteiktā darbā, afideviti nebūs vajadzīgi. Priekšdarbi rāda, ka ietekmē emigrācijas tehniskā izkārtošanā būs arī baznīcu organizācijām. Sūtnis A. Bīlmanis brīdina no nebraukšanas un cerēšanas uz labākām iespējām.

Prāv. J. Ķullītis norādīja, ka ev.-lut. draudžu Vispasaules kongresā, kas sanāks augustā Amsterdamā, iesniegs memorandu par to, ka kristīgā Amerika pieņēmusi emigrācijas likumu, kurā humānitārā doma nav vadošā. Ev.-lut. baznīca tomēr atbalsta emigrāciju uz pašreizējiem noteikumiem. Ar ASV ev.-lut. draudžu gādību latviešus izvietos starp ticības brāļiem galvenām kārtām ziemeļu štatu vidusdaļā lopkopības un zemkopības rajonos.

Prof. P. Starcs brīdināja izceļotājus nevadīties jaunās mājvietas izvēlē tikai no dzīves ērtībām, bet domāt arī par to, lai mēs nenonāktu nepiemērotā sabiedriskā vidē. Vēsture rāda ka, nezaudējot nacionālo pašapziņu un kultūru, arī svešumā pat nelielas grupas var saglabāt sevi.

Ķ. Liepiņš sīkāk pakavējās pie jaunā likuma noteikumiem, kas mums radījuši vilšanos. Pēdējās ziņas liecina, ka izceļošana diezvai veiksies tik raiti, kā to sākumā cerēja. No pieprasītā 5 milj. dolaru kredita atvēlēti tikai 2 un tādēļ pirmā gadā paredzēto 100.000 vietā varēs izmantot tikai puskvotu. Likuma instrukcijas paredz, ka nevarēs izceļot neprecētas sievietes ar bērniem, sievas, kuras vīri atstājuši, un šķiet arī, ka nevarēs braukt sievas, kuru vīri ir nezināmā prombūtē. Stingra pārbaude būs slimiem utt. Lai panāktu vēlamāko izkārtojumu, ciešā sadarbībā ar igauņiem un lietuviešiem vēl jāgriežas pie ASV iestādēm un organizācijām, jānoskaidro, cik pēc jaunā likuma no katras Baltijas tautas varēs iecelot Amerikā, un jāgādā, lai pie konsuliem un iestādījumiem, kas kārtos izceļošanu, būtu Baltijas tautu pārstāvji.

Pēc prof. P. Starca referāta par dzīvā spēka saglabāšanu V. Skaistlauks aicināja LNP prezidiju un LCK pirmkārt domāt par šodienu, jo pēc valūtas reformas tie tautieši, kas nesaņem IRO aprūpi, nonākuši katastrofālā stāvoklī.

MŪSU VIENĪGAIS KAPITĀLS

Prof. A. Švābe par kultūras vērtību saglabāšanu sniedza pārdomātu un argumentētu priekšlikumu, ietverot to 9 tezēs. Prof. A. Švābe norādīja, ka kultūras vērtības ir mūsu vienīgais kapitāls. Līdzi esam paņēmuši garīgo tēvzemi. Latviešiem brieduma gados šis kapitāls neapsīks līdz mūža beigām, vienalga, kur tie arī aizklīstu. Bērniem turpretim atmiņas par Latviju ir niecīgas un vienīgais, kas tos asistē par latviešiem, ir valoda. Arī jaunieši pakļauti vislielākām asimilēšanās briesmām. „Ja nu garīgā tēvzeme ir mūsu vienīgais kapitāls, pie tam ar tendenci dilt," rezumēja prof. A. Švābe, „tas jādara viss iespējamais, lai dilšanu apturētu un kapitālu vairotu. To panāksim ar aktīvu cīņu no šūpuļa līdz kapam par latvisku dvēseli. Ja šo cīņu zaudēsim, tad dzīvais spēks klūs tikai miesa." Iesniedzot prezidijam tezes, prof. A. Švābe lūdza tās nepiešūt pie aktīm, kā tas daudzkārt noticis, bet iedzīvināt. Prof. A. Švābe ierosināja gādāt par latviešu tautasdziesmu un pasaku, latviešu ābeces un jaunatnes literatūras izdošanu. Tāpat sastādāmas īpašas mācību grāmatas latviešu valodā, rakstniecībā, folklorā, vēsturē un ģeografijā. Jāveicina koru un teātru trupu organizēšana zemēs, kur turpmāk var veidoties latviešu grupas, un, vēl Vācijā esot, jāgādā par koru un drāmatiskās literatūras izdošanu. Latviešu garīgās kultūras veicināšanai trimdā dibināma centrālā iestāde, vajadzības gadījumā kopā ar igauņiem un lietuviešiem, īpaša Baltijas institūta vai akadēmijas veidā. Nodibināmas darba stipendijas rakstniekiem, māksliniekiem, zinātniekiem un studentiem.

R. Drillis ierosināja nekavējoties uzsākt nelielu bibliotēku komplektēšanu un nosūtīšanu ārpus Vācijas. A. Dravnieks ziņoja, ka saņemts piedāvājums no Huvera institūta Kalifornijā pārvest uz turieni visas mūsu kultūrālās vērtības. Noteikumi ir izdevīgi. P. Starcs aicināja intensīvi izmantot laiku, kamēr vēl dzīvojam kompakti, rīkojot ne tikai koncertus un teātru izrādes, bet arī priekšlasījumus un iztirzājumu vakarus, par kuriem interese apsīkusi.

LAI REZOLŪCIJĀM SEKO DARBI

Divu dienu pārrunu rezultātā referenti un pārējie sanāksmes dalībnieki izstrādāja turpat 20 rezolūciju. Krietni biezais papīru žūksnis ir vienīgais „kapitāls" LNP prezidijam darba sākšanai. Ja prezidijam izdotos īstenot dzīvē kaut daļu no rezolūcijās fiksētā, tad tiešām būtu jau panākts daudz. Līdzekļu jautājumā izredzes bēdīgas. Arī LCK kase ir tukša. Sanāksme griezās ar lūgumu pie LCP, lai zināmu daļu no nākošām tautiešu iemaksām LCK nodod LNP. Līdzekļus LNP cer saņemt arī ziedojumu ceļā.

No rezolūcijām īpaši atzīmējama šī: „LNP sveic visus bijušos leģionārus, pretestības kustības dalībniekus — latvju varonīgu cīnītāju jaunatni un visus tos vīrus un sievas, kas atraduši un atrod spēku un drosmi strādāt un cīnīties mūsu tautas un valsts labā kā Tēvzemē, tā svešumā. Mūsu leģionāriem, kas izcīnījuši vissmagākās kaujas un palikuši nepārspēti drosmē un tēvuzemes mīlestībā, bija lemts kļūt par naidīgas varas izrēķināšanās objektu un nest mocekļu gaitas, ar ko nav salīdzināms neviena trimdinieka pazemojums un likteņis, lai cik smags tas mums visiem bijis.

LNP viņus min ar lepnumu un pateicību un izsaka ticību, ka viņi ar savu stāju arī nākotnē būs latviešu tautas goda un gaišāko cerību dzīvs simbols."

Aplausi pāršalc zāli pēc vienprātīgā pateicības apliecinājuma nolasīšanas. Bijušo karavīru vārdā pateicas K. Lobe.

„Karavīru sirdis pieder jums un latvju tautai," asarām acīs bijušo cīnītāju nostāju deklarē pulkvedis un vēlreiz skan ilgi aplausi.

BEIDZOT VISI PIE VIENA GALDA

LNP pastāvīgā prezidija izraudzīšana bija sanāksmes viens no pēdējiem darba kārtības punktiem. Dažādo organizāciju pārstāvjiem vajadzēja vairāk nekā 3 stundas, lai vienotos par 9 vīriem, kuru rokās turpmāk atradīsies svarīgu jautājumu kārtošana. Šīs 3 stundas rādīja, ka aizvadītos 3 gados, gan dzīvojot šaurās barakās, tomēr esam viens no otra atsvešinājušies, esam kļuvuši neiecietīgi, šaubu un neuzticības pilni. Diezvai Eslingenas tautskolas gaitenos kādreiz notikusi tik dzīva skraidelēšana kā šoreiz, sakarniekiem dodoties no viena grupējuma pie otra. Kā ūdenszāle nepārtraukti kustējās Latviešu tautas apvienības delegāts A. Ābolinš. Jau tuvu pusnakts stundai sēdi atjaunoja un R. Osis paziņoja, ka panākta vienošanās par 9 kandidātiem LNP pastāvīgā prezidijā. Tie ir: V. Janums, J. Celms, V. Lambergs, J. Lavenieks, A. Klīve, V. Bastjānis, R. Liepiņš, A. Endziņš un L. Bērziņš.

Prezidiju ievēl vienbalsīgi, atturoties vienīgi J. Venneram, A. Ābolinam un A. Plakanam. A. Plakans paziņo, ka prezidijā nav pārstāvētas saimnieciskās organizācijas un kooperātīvi, tādēļ viņš nav balsojis. A. Ābolinš un J. Venners savu atturēšanos motivē ar to, ka prezidijā nav baznīcu pārstāvja.

Pēc vēlreizēja pārtraukuma, kavējoties pie Eslingenas kolonijas dāmu komitejas klātā vakariņu galda, beidzot tika izlīdzināta arī šī vienīgā pretestība un LNP pirmā delegātu sanāksme lūdza sanāksmes prezidiju — R. Osi, prāv. J. Ķullīti un J. Niedru — piedalīties prezidija sēdēs bez balstiesībām.

Eslingenas kolonijas vadībā LNP sesiju bija noorganizējusi priekšzīmīgi, gādājot, lai delegāti varētu atpūsties, stiprināties un raženi strādāt. Noslēgumā R. Osis pateicās visiem, kas sekmējuši vēsturiskās sanāksmes labu izdošanos, un aicināja prezidiju un visus LNP locekļus darbā iegūt trimdas saimes uzticību. Kā solījumu un ticības apliecinājumu nākotnei klātesošie nodziedāja „Dievs, svētī Latviju."

H. M.

Padomju lidmašīnu „aklajiem lidojumiem" amerikāņi atbildēs ar to pašu

MEKLĒ „VAINĪGOS" SATIKSMES AIZKAVĒŠANĀ

Padomju aviācijas virsnieki Berlīnē sestdien paziņoja amerikāņu aviācijas štābam, ka virs krievu joslas, ieskaitot „gaisa koridoru" starp Berlīni un rietumiem, paredzēts sarīkot padomju lidmašīnu „aklo lidojumu" vingrinājumus. Drīz pēc tam ASV aviācijas nodrošināšanas dienesta virsnieki paskaidroja, ka arī amerikāņu aviācija plānojot šādus „aklos lidojumus" minētajā apgabalā. Padomju iestādes likušas atlaist no darba divus augstākus vācu dzelzceļu ierēdņus, kas neesot pietiekami pārraudzījuši dzelzceļa līniju no Berlīnes uz Helmšteti. Līnija esot nelietojamā stāvoklī. „Times" Berlīnes korespondents domā, ka Padomju Savienība meklējot „vainīgos" un vainu uzvelot vāciešiem, tā radot sev „alibi," lai pēc vajadzības varētu atstāt vai nu līdzšinējo stāvokli, vai arī atcelt ierobežojumus, „kad tehniskie traucējumi" būs novērsti.

Padomju militārā pārvalde piektdien paskaidrojusi, ka satiksmes atjaunošanu pa Elbas un kanāļu ūdensceļu kavējot Ratenava slūžu nepieciešamie remonti, tādēļ arī pie Vitenbergas liellaivām ar pārtiku un precēm Berlīnei nevarot ļaut turpināt ceļu. Pēc apkārtējo iedzīvotāju liecībām, tomēr slūžas esot pilnīgā kārtībā. Arī ūdens ceļu direkcijai neesot nekādu ziņu par bojājumiem. „Sunday Chronicle" ziņo, ka padomju iestādes kavējot angļu lidlaivu nosēšanos Haveles ūdeņos, uzsākot tur pludināt kokus.

Jauni ierobežojumi noteikti rietumu okupācijas armiju automobiļiem satiksmē ar rietumjoslām. Katram atsevišķam braucienam tagad vajadzīga īpašā padomju iestāžu atļauja. Sabiedroto automāšīnas arī pakļaušot pārmeklēšanai.

Padomju militārā valdība uzdevusi Berlīnes pārvaldei pārtraukt okupācijas izdevumu un citas izmaksas rietumvalstu iestādēm ostmarkās. Tā kā ostmarka padomju joslā un sektorā ir vienīgais likumīgais maksāšanas līdzeklis, tad rīkojums praktiski nozīmē jebkādu izmaksu pārtraukšanu. Amerikāņu komandants pulkvedis Haulejs uzdevis pilsētas pārvaldei šo padomju rīkojumu neievērot. Padomju militārās valdības laikraksts „Tägliche Rundschau" pārmet amerikāņiem, ka tie savā sektorā Berlīnē organizējot slepenas pretkomūnistiskas grupas.

Lidmašīnu transporti uz Berlīni pēc īslaicīga pārtraukuma sliktu laika apstākļu dēļ turpinās pastiprinātā kārtā. Kopš blokādes sākuma līdz vakardienai bija veikti tuvu pie 2500 lidojumu, piegādājot Berlīnei ap 10.000 t pārtikas un citu preču. Rietumu sektori tomēr jūtami cieš no elektrības un gāzes trūkuma. Slimnīcas neuzņem vairs jaunas slimniekus. Angļu un amerikāņu militāro iestāžu personālam pārtraukti atvaļinājumi. Atsaukta bauma, it kā būtu dots rīkojums izvākt no Berlīnes militārā personāla ģimenes.

Anglijas ārlietu ministrija paziņojusi, ka reparāciju sūtījumus Padomju Savienībai no rietumjoslām atjaunos tikai pēc visu satiksmes ierobežojumu izbeigšanas.

„Berlīnes krīze izšķirs"

(Turpinājums no 1. lpp.)

BBC komentātors svētdien situāciju apzīmēja par kritiskāko periodu kopš 1939. g. Laikraksts „Observer" svētdienas komentāros atzina, ka karš vai miers lielā mērā atkarīgs no ASV. Kanādas un piecu Rietumeiropas ūnijas valstu sekmīgām sarunām par ASV militāro palīdzību Eiropai. Ja šīs sarunas būtu sākušās pirms 3 mēnešiem, pašreizējais stāvoklis nebūtu radies.

„The People" domāja, ka Padomju Savienība mēģinās krīzi atrisināt, piekāpjoties un tikai „saglabājot seju", bet „Sunday Pictorial" sagaidīja skaidru Maskavas „nē". Arī „Yorkshire Post" secināja, ka Kremļa ilgā klusēšana nelieko domāt, ka Stalins būtu gatavs atkal atvērt Berlīnes vārtus. Rietumvalstis tomēr piekāpties nedrīkstot.

Sestdienas ievadrakstā „Yorkshire Post" apsveica to, ka sabiedrotie vairs nav kavējušies publicēt Maskavā iesniegto notu. Ja sabiedrotie šoreiz Berlīnē būtu piekāpušies, tad tas būtu bijis ievadījums izspiešanas politikai bez gala. Tomēr varot rēķināties ar to, ka Kremlis nervu karu vēl kāpināšot. „Daily Graphic" izteicās, ka tas, kas Minchenes konferences laikā Hitleram izdevies, Kremlim tagad beidzies ar neveiksmi, tāpēc ka demokrātijas parādījušas savu stiprumu. „Manchester Guardian" uzsvēra, ka, ja sabiedrotie Berlīnē nepiekāpšoties, tad tiem esot jābūt gataviem uz nākošo soli proti, uz savu tiesību aizstāvēšanu ar varas līdzekļiem. No padomju izturēšanās šai nedēļā tagad atkarājoties vairāk nekā no jebkura citdiplomātiskā soļa kopš 1939. gada.

Konservatīvais „Sunday Times" stāvokli atzīst par tik eksplozīvu, ka nejaušs stārpgadījums sprādzienu varētu izraisīt ik brīdi. Padomju Savienība cerot daudz panākt ar karabaiļu radīšanu rietumos. „Ja mēs tām paklausīsimies, mums par to būtu jāsamaksā tikpat dārgi, kā kad padomju karaspēks mūs būtu sasitis kaujas laukā," rakstīja „Sunday Times". Ja notiktu vienošanās par četru valstu sarunām, tad rietumvalstīm būtu jāuzstāda prasība — plats rietumvalstu kontrolēts satiksmes koridors no piekrastes līdz Berlīnei.

Franču „Le Monde" atzīst ka četru valstu sarunu gadījumā būtu jāspriež ne tikai par Berlini, bet par visu Vāciju. BBC komentātors sestdien četru lielo konferencei, ja tādi notiktu, paredzoja neveiksmi. Tādēļ tā būtu laika zaudējums. Ja Maskava notas noraidītu, tad viens ceļ vedot uz Drošības padomi, bet ar tur esot maz izredžu sagaidāmā Maskavas veto dēļ.

Maskavas radio līdz pirmdiena vēl klusēja par rietumvalstu notām Berlīnes krievu licencētā prese uzsvēra, ka sekmīgs atrisinājums būtu panākams tikai tad, ja rietumvalsti atteiktos no tādas Rietumvācijas politikas, kāda izlemta Londonas konferencē. „Nachtexpress" ir pieļāvīgāks un atzīst, ka durvis uz saprašanos palikušas atvērtas. Padomju Savienība arī nekad neesot gribējusi izspiest rietumu sabiedrotos no Berlīnes. BBC

Ģenerālis Robertsons pie Anglijas karaļa un ģenerālštābu priekšniekiem

Anglijas karalis Džordžs VI vakar priekšpusdienā pieņēma angļu militārgubernātoru Vācijā ģenerāli Robertsonu, kas svētdienas vakarā lidmašīnā ieradās Londonā. Pēc apmeklējuma pie karaļa militārgubernātors sniedza plašu ziņojumu ārlietu ministram Bevinam par notikumu attīstību Berlīnē. Pēc tam ģenerālim Robertsonam bija paredzēta apspriede ar Anglijas visu trīs ieroču šķiru ģenerālštābu priekšniekiem, bet vakarā — šo vadītāju amatpersonu kopīga apspriede, piedaloties arī Austrālijas ministru prezidentam Čiflijam. Sava Berlīnes apmeklējuma laikā Čiflijs izteicās, ka Austrālija gatava visādi atbalstīt rietumu valstis viņu nostājā. Čiflija apmeklējumu imperijas galvaspilsētā uzskata par redzamu apliecinājumu Austrālijas vienotībai ar visu britu impēriju tagadējā kritiskajā laikā. BBC

Bernadots ziņo Drošības padomei

Kopš pagājušās piektdienas, kad Palestīnā beidzās pamiers, cīņas atkal atjaunojušās. Kamēr Rietumgalilejā panākumus guvuši žīdi, pārējos frontes sektoros pārsvars arābiem.

Grāfa Bernadota līdzšinējās pūles pagarināt pamieru uz 10 dienām izrādījušās veltīgas.

Lai iesniegtu ziņojumu UN par stāvokli Svētajā zemē, uz Nujorku izlidojis grāfs Bernadots. Bernadota ziņojums Drošības padomē paredzēts šodien.

Šodien Libanonā notiek arabu līgas sēde, kurā pēc BBC informācijas, apspriedīs grāfa Bernadota priekšlikumu par pamieru 10 dienām. Svētdien Kairo paziņots, ka arabu valstis nolēmušas dibināt Palestīnā pagaidu civilo pārvaldi. BBC

Lietuviešu basketbolistu uzvara

DP basketbola meistarsacīkstēs 10. un 11. jūl. Augsburgā uzvarēja lietuvieši, 2. v. iegūva latvieši, 3. igauņi un 4. ukraiņi. Mūsu vienībā spēlēja Muzičs, Perkons, Bumbērs, Pelūde un Jančevskis.

Tēvs, kas nomira sajūsmā par savu dēlu uzvarām olimpiskajās spēlēs

OLIMPISKAIS CĪNĪTĀJS VECAJĀ GRIEĶIJĀ UN MŪSU MODERNAJĀ LAIKMETĀ

Kāpēc olimpiskās spēles ir sarīkojums, kuram plašuma ziņā pasaulē nav līdzīga nevienā citā dzīves nozarē? Londonas olimpiskajām sacensībām šogad pieteikti 60 valstu atlēti. Patiesi gan — tā ir visa zemes lode! Pilnībā šo noslēpumu atklāj tikai vēsture, jo modernās olimpiskās spēles ir tilts starp pagātni un tagadni — vieta, kurā saskaras seno grieķu un mūsu dienu kultūra. Tāpēc arī „spēles" izaugušas par visas pasaules jaunatnes svētkiem. Protams, var nepiekrist domai, ka olimpiskās spēles tieši veicina mieru, taču šī doma ir tā, kas, tāpat kā kādreiz vecajā Grieķijā, arī šodien vieno modernos olimpiskos cīnītājus. Šodien, kad Londonas olimpiskās sacensības ir jau gandrīz klāt, mēģināsim saskatīt saites, kas tagadējo lielo notikumu vieno ar antikā laikmeta olimpiskajām cīņām.

Senās Grieķijas sports ir tik vecs, ka mēs pat nezinām pirmo olimpisko spēļu laiku. Tikai kopš 776. g. pr. Kristus, Koroibam no Elīdas uzvarot „stadiona skrējienā", reģistrēti gandrīz visi uzvarētāji līdz pat 394. g. pēc Kr., kad ķeizars Teodozijs olimpiskās spēles aizliedza. „Spēļu" radīšanu piedēvē Zēva dēlam Heraklam, kas bijis radījums starp dievu un cilvēku. Sacensību ideja nosaka, lai tās kalpotu mieram. Olimpiskās spēles tādēļ notika Olimpā, Peleponēsas pussalas Elīdas apgabalā, jo Elīda un Olimpija nepiedalījās tā laika politiskajās cīņās. Olimps sauca Helladas jaunatni uz cīņām, un zemē valdīja miers. Ķeizars Iphits noteica, ka „spēļu" laikā vismaz 2 mēnešus nedrīkst karot. Tas bija ierakstīts diskā, kas vēl 100 g. pēc Kr. atradās Hēras templī.

Ar valni norobežotais 200×175 m lielais Atlīda laukums Olimpā bija svētku galvenā norises vieta. Tā vidū atradās 408.—456 g. pr. Kr. celtais Zēva templis ar Fidija darināto brīnišķīgo Zēva statuju zeltā un ziloņkaulā. Bez tā svētku laukumu, tāpat arī blakus laukumus greznoja vēl daudzas citas neatdarināmas statujas. Stadions, 212,75 m garš, bija ārpus Atlīda laukuma. Vēlāk atraktās, akmeņi kaltās starta un mērķa līnijas šķīra 192,27 metri, kas nozīmēja viena „stadiona skrējiena" garumu. Stadionā bija vietas 40.000 skatītājiem. Laukumus greznoja „spēļu" uzvarētāju statujas, viņu dzimtu un dzimto ciemu dāvanas. Statujas nedrīkstēja būt lielas. Lieli bija tikai dievi. Kad Olimpā ieradās cīkstonis Milons no Krotonas, lai izcīnītu sesto uzvaru pēc kārtas, par slavas nemirstības zīmi tas nesa līdzi savu statuju bronzā.

Olimpiskajās spēlēs drīkstēja piedalīties visi brīvie Helladas dēli, bet sievietes nevarēja būt pat skatītājas. Vienīgi Dēmetras priesterienes, kas uzvarētājus apveltīja ar olīvu vainagiem, no sava altāra vēroja sacīkšu norisi. „Spēles" bija sporta cīņu un dievu godinājums. Daži pētījumi liek secināt, ka pirmās olimpiskās sacensības ilgušas tikai 1 dienu, jo notikusi vienīgi „stadiona skrējiens". Pamazām programma arvien paplašinājās. 688. g. pr. Kr. grieķi jau sacentās arī boksā un laušanās mākslā. 572. g. pr. Kr. pirmo reizi notika kara ratu braukšana. Arheoloģs Venigers pilnīgi rekonstruējis olimpisko spēļu programmu 472. g. pr. Kr. Šos svētkus noslēdza uzvarētāju apbalvošana ar olīvu zaru vainagiem Zēvā templī un vakarā uzvarētājiem Prituonā notika krāšņi svētki. Olimpisko spēļu dalībnieki jau mēnesi pirms sacensībām ieradās Elīdas olimpiskajā ciemā, kur trenējās, tāpat kā modernā laika olimpieši. „Spēles" vienmēr ievadīja pilna mēnešu laikā. Kulminācija bija upurēšana Zēvam. Tā notika ar plašām ceremonijām, kur tiesneši bija purpura tērpos, bet heroldi ar trompetēm un olīvu zaru vainagiem.

Olimpisko spēļu uzvarētājs vecajā Grieķijā kļuva nemirstīgs. Viņa olīvu vainagu zari lauzti svētajos kokos pie Zēva templa. Uzvara olimpiskajās sacensībās — tā bija grieķu jauniešu vislielākā vēlēšanās un dzīves mērķis. Kad Diagors no Rodosas, kas 464. g. pr. Kr. uzvarēja boksā, ieraudzīja abus savus skaistos dēlus atgriežamies no Olimpa ar olīvu vainagiem galvā, viņa sirds neizturēja, un vecais vīrs mira sajūsmā par godu tai laimei, ko dievi bija piešķīruši viņa dzimtai. Olimpiskos uzvarētājus visos ciemos sagaidīja ar svinībām un ceremonijām. Jaunietis, kas uzvarēja 3 reizes, drīkstēja Olimpā uzstādīt savu statuju. Šo godu iegūt nebija viegli, jo olimpiskās spēles, tāpat kā tagad, notika tikai ik pēc 4 gadiem, bet starplaiku senie grieķi sauca par olimpiādēm. Jau antikajās olimpiskajās spēlēs bija arī savi melni traipi. Stāsta, piemēram, ka bargais ķeizars Nērons ar ceturtdaļmiljonu drachmām piekukuļojis tiesnešus un ieguvis godalgu kara ratu braucienā, lai gan tas noticis pret noteikumiem, jo brauciena laikā viņš izsviests no rātiem un varējis turpināt sacensību vienīgi pēc draugu palīdzības.

Grieķijai iekļaujoties Romas impērijā, sajūsmu par olimpiskajām sacensībām apslāpēja, taču jaunajā Romas ķeizarvaisī atkal nāca atplaukums. Sacensībās piedalījās arī romiešu imperātori. „Spēļu" pēdējais vislielākais uzplaukums bija ķeizara Hadriāna valdīšanas laikā, no 117.—138. g. pēc Kristus, bet 394. g. pēc Kr. antīkās olimpiskās sacensības notika pēdējo reizi. Ķeizars Teodēzijs šim sengrieķu grandiozajam pasākumam darīja galu. Vecās mākslas pasaules stalto piemineklī — Zēva statuju aizveda uz Konstantinopoli, kur to aprija ugunsgrēks, bet olimpiskās pilsētas akmeņus izmantoja cietokšņu būvēm.

Kari, zemestrīces un plūdi pamazām izdzēsa senās Grieķijas visspožākā laikmeta visas pēdas. Pagāja turpat 2000 gadu, kamēr zinātnieki kāpa Olimpā, lai ar saviem pētījumiem jaunam lidojumam atkal atbrīvotu olimpisko spēļu putnu Fēniksu. Atrastie akmeņi atklāja seno dienu skaistumu un varenumu. Jau 1881. g. tas bija pilnīgi izpētīts, bet vēl pēc 15 gadiem pasaule piedzīvoja pirmās modernā laikmeta olimpiskās spēles. Pjērs de Kubertēns bija tas laimīgais cilvēks, kura sapņi kļuva īstenība un 1896. gadā Atēnās pirmo reizi pulcējās modernie olimpieši. Par slavu lielajai pagājušo laiku godībai Kubertēns atjaunoto „spēļu" pamatā līka antīkās ceremonijas. Gluži kā priekš vairāk nekā 2000 gadiem senais grieķis, arī modernais olimpietis zvēr, ka ir amatieris un cīnīsies godīgi un atklāti. Olimpā atkal iedegas olimpiskā uguns, kuru skrējēji pāri kalniem un lejām, veicot tūkstošiem kilometru, aiznes jauno olimpisko cīņu vietā. Citius, altius, fortius — ātrāk, augstāk, tālāk, ir olimpiskais sauciens, un 5 apļi baltā krogā simboliski vieno 5 pasaules kontinentus. Moderno „spēļu" atklāšanā pirmajās rindās solo grieķi, jo viņi radījuši olimpisko ideju. Olimpiskos uzvarētājus greznо laurā vainagi. Šos uzvarētājus ar vienādu sajūsmu mājās sagaida visās pasaules malās, tāpat kā kādreiz Spartā un Atēnās. Tēvi gan sajūsmā vairs nemirst, tomēr priekā raud. Antīkajā laikmetā radītie elementi visi palikuši, tie tagad tikai modernizēti. Maratona skrējiens šodien ir sporta disciplīna, bet ideja pieder vēsturei, kad kāds vīrs 490. g. pr. Kr. nesa vēsti par uzvaru pie Maratonas kaujā pret barbariem. Bokseris nav piedzimis modernajā pasaulē, bet ir olimpietis tālajā senatnē, un diska metēju jau toreiz savā statujā attēloja Mirons.

Atēnām, ar pirmajām modernā laikmeta olimpiskajām spēlēm vajadzēja vīt saiti starp pagātni un mūsu dienām. Šīs sacensības tāpēc beidzās ar maratona skrējienu, kas savilnoja visu Grieķiju, un vēl jo vairāk tādēļ, ka uzvarēja grieķis — senā olimpieša tāla atvase. Tā veco olimpisko spēļu dzimtenē, vēstures teiksmām vijoties ar jaunā laika garu, pavēra ceļu modernajām olimpiskajām spēlēm.

Gribētos cerēt, ka vēsture neatkārtojas, jo pretējā gadījumā tas būtu pārāk baisnīgi. Mēs šodien, Londonas „spēļu" priekšvakarā, kad olimpiskā uguns no Olimpa jau ir ceļā uz Anglijas galvaspilsētu, arvien vairāk tomēr runājam par olimpisko krizi. Tās bīstamos simptomus piedzīvojām jau šozjem St. Moricā. Profesionālisms, pusprofesionālisms, strīdi. Arī toreiz vecajā Grieķijā, kad antīkās spēles tuvojās sabrukumam, viss notika tāpat . . . Akmeņus, kuros bija iecirsti uzvarētāju vārdi, sagrāva. Pār cilvēci nāca nelaimes gadi. Vai tad tiešām arī tās piemiņas zīmes, kas jau radītas un atkal pēc pāris nedēļām radīsies Londonā par godu šo olimpisko cīņu uzvarētājiem, sagrūs un pazudīs? Vai tikai pēc tūkstošiem gadu pētnieki savos izrakumos zīlēs, kas šodien notiecis?

Pasaules sporta jaunatne šādiem tumšiem pareģojumiem nevēlas ticēt. Ar seno grieķu ideālismu un modernā laikmeta sparu tā dodas uz saviem lielajiem svētkiem Londonā, kur pacels balto miera karogu, lai mēģinātu iznīdēt tās daudzās jaunās domas, kas tagad tik ļoti apēno visus 5 pasaules kontinentus.

Citius, altius, fortius!

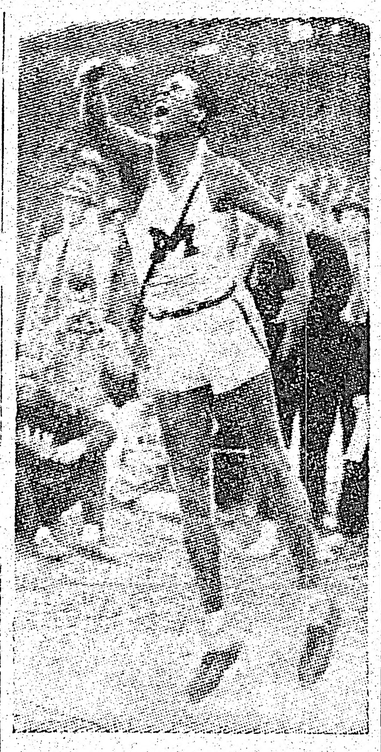

Tas ir melnās rases moderno olimpisko spēļu cīnītājs, jaunais pasaules rekordists lodes grūšanā — ASV nēģeris Čaris Fanvails, kam Londonas olimpiskajās sacensībās pareģo drošu zelta medaļu. Viņa nesen sasniegtais rekords ir fantastisks: 17,72 m!

Vai ārzemniekiem atļaus piedalīties Vācijas meistarsacīkstēs?

Vācu augstākajai sporta vadībai iesniegts priekšlikums atļaut piedalīties Vācijas meistarsacīkstēs visos sporta veidos tiem ārzemniekiem, kas vismaz gadu nodzīvojuši Vācijā un startējuši sacīkstēs. Precedents jau bijis: mūsu sportisti pagājušajā ziemā spēlēja Vācijas meistarsacīkstēs ledushokejā.

Z. RINGENBERGA UZLABO SAVUS SASNIEGUMUS

Austrijas biedrību meistarsacīkstēs Zalcburgā mūsu pieccīņas rekordiste Z. Ringenberga | lēca augstumā 1,48 m, tālumā 5,10 m un grūda lodi 11,53 m, kas visi ir 1948. g. labākie sasniegumi attiecīgajās disciplīnās. Mūsu sportiste tos reālizēja pielijušā laukumā un pāris stundu pēc smagas darba dienas.

Olimpiskā iela, kas ved uz Vemblejas stadionu, svinīgi atklāta Londonā. Vemblejas stadionam uzbūvēti arī jauni vārti. Būvdarbi izmaksājuši 200.000 angļu mārciņu.

Lēkšanas sacīkstes ar slēpēm kad termometrs rādīja 33° C Leikplesīdā rīkoja amerikāņi, pievedot mākslīgu sniegu. Ar 37 un 37,5 m tāliem lēcieniem uzvarēja Merils Berbers (ASV).

„Starptautiskais stāvoklis seviški nopietns"

PUBLICĒTS RIETUMVALSTU PROTESTA NOTAS TEKSTS

Šestdienas rītā vienlaicīgi Vašingtonā, Londonā un Parīzē publicētajās rietumvalstu protesta notās visas trīs valdības vienprātīgi izsaka gatavību apspriest Berlīnes problēmu ar Padomju Savienību, ar noteikumu, ka tā atcel Berlīnes blokādi. Notas, ko padomju vēstniekiem nodeva jau otrdien, visumā ir vienveidīgas. Tajās atzīts, ka padomju rīcība Berlīnē radījusi „seviški nopietnu starptautisku stāvokli", bet visas domstarpības tomēr būtu nokārtojamas sarunās vai citām miermīlīgām metodēm. Nevarot pielaut, ka viena no Vācijas okupācijas valstīm rada blokādi Berlīnes iedzīvotājiem. Notās tālāk norādīts, ka trīs rietumvalstis neatteiksies no savām okupācijas tiesībām Berlīnes rietumu sektoros nedz draudu, nedz spiediena vai citas kādas rīcības ietekmē. ASV, Anglijas un Francijas valdības izsaka ceribu, ka Padomju Savienībai šinī punktā nebūšot ne mazāko šaubu.

Visās trijās notīs uzsvērts, ka uz četru valstu nolīguma pamata Berlīne nepieder vis padomju joslai, bet ir starptautiska okupācijas zona. Pēc padomju lūguma rietumvalstis apņēmušās rūpēties par 2,4 milj. cilvēku labklājību Berlīnes riet. sektoros, un tādēļ tām tagad jāpastāv uz pilnīgu satiksmes atjaunošanu ar Vācijas rietumjoslām. Jebkādai vilcināšanās šinī ziņā esot neiskaitāma, jo padomju iestāžu radītie satiksmes ierobežojumi apdraudot „elementārākās cilvēku tiesības".

Amerikāņu nota atzīst, ka „fakti un to nozīme ir pārāk skaidra, un jebkāds cits to iztulkojums būtu pretrunā ar visiem pieņēmumiem un saprāta likumiem". Amerikāņu valdība allaž aizstāvējusi principu, ka domstarpību likvidēšanā nedrīkst pielietot spaidus. Trumens 1945. g. vēstījumā Stalinam piekritis ASV spēku atvilkšanai uz tagadējām amerikāņu joslas robežām, ja amerikāņu karaspēkam Berlīnē garantē dzelzceļa, zemesceļu un gaisa sakarus ar rietumiem. Stalins tam piekritis, lūdzot grozīt vienīgi atiešanas terminu. ASV brunotie spēki nekad nebūtu atstājuši tik plašu tagad padomju pārvaldē esošu apgabalu, ja būtu bijušas kaut mazākās šaubas par šo solījumu pildīšanu.

Angļu notā paskaidrots, ka Berlīnes blokāde nozīmē pastāvošā līguma skaidru pārkāpumu un tāpat atgādina to Čerčila un Staļina vienošanos pēc Vācijas kapitulācijas, saskaņā ar ko atvilkti angļu spēki no Vismaras-Šverinas-Ludvigslustes-Dēmicas līnijas, garantējot uz Berlīnes angļu sektoru nosūtāmam karaspēkam sakarus ar rietumiem. Angļu karaspēks Berlīnē atrodoties ar gluži tādām pašām tiesībām kā padomju armija.

Franču valdības notā norādīts, ka Berlīnes četrvalstu pārvaldes prakse trijos gados pierādījusi, cik nepieciešami ir izsargāties no kādas okupācijas valsts interešu aizskaršanas, ja vispār grib atrisināt Berlīnes pārvaldes problēmu. Padomju Savienība izbeigusi sabiedroto komandantūras darbību, noteikusi Berlīnē savas joslas naudas sistēmu un tā spiedusi franču sektorā rīkoties līdzīgi. Francijas valdība tomēr esot darījusi visu, lai šāda stāvokļa rašanos aizkavētu.

Dienvidslaviju sāk žņaugt

TITO SAŅEM TELEGRAFISKU UZTICĪBAS APLIECINĀJUMU NO PADOMJU SAVIENĪBAS

Pēc sensacionālās kominforma deklarācijas par dienvidslavu komūnistu partijas izslēgšanu no „darbā tautas rindām", Tito un viņa tuvāko līdzstrādnieku likteni liekas aizēnojuši citi, svarīgāki notikumi pasaulē. Turpmākā Dienvidslavijas problēmas attīstība atkarāsies no diviem faktoriem — Maskavas nodomiem un no tā, vai visa šī lieta nav Kremļa inscenējums. Tomēr abos gadījumos prognoze var būt viena — ar vai pret Tito gribu Dienvidslavijai nāksies nest smagus upurus, pie kam pirmais jau sācies: tā ir saimnieciska izolācija, kas drīz vien var pārvērsties par blokādi.

Ceļu uz to iezīmē Rumānijas paziņojums, ka tā vairs nepiegādās Dienvidslavijai naftu. Tiesa, saimnieciskie darījumi abu valstu starpā līdz šim bijuši niecīgi, bet, pazaudējot pag. nedēļā Albānijas naftu, Bukarestas lēmums var izrādīties diezgan nepatīkams. BBC komentātors jautā, vai tikai Rumānija netaisās iet Albānijas ceļu. Ja saimnieciskajām sankcijām pievienosies vēl Polija un Čehoslovakija, tad varēs runāt par pilnīgu Dienvidslavijas blokādi. Sestdien Belgrade saņēmusi paziņojumu, ka Rumānija un Bulgārija pārtrauc arī kuģniecības satiksmi pa Donavu.

Pagājušā piektdienā Dienvidslavijas sūtnim Vašingtonā Kosanovičām bijusi pusstundu gara saruna ar ASV ārlietu viceministru Lovetu, kas vēlāk preses pārstāvjiem izteicās, ka panākta vienošanās par apķīlātām dienvidslavu vērtībām. Vēl tikai sīkāk jāprecizē šīs vienošanās atsevišķie punkti. No viceministra paskaidrojumiem izriet, ka Dienvidslavija apņēmusies nodrošināt Savienoto Valstu pilsoņu īpašuma tiesības, kas ar daudzajām nacionālizācijām bija apdraudētas.

Dienvidslavijas politiskajai izolācijai var pieskaitīt ungāru, čechu un itaļu komūnistu partijas centrālo komiteju paziņojumus, ka tās nesūtīs savus pārstāvjus uz dienvidslavu

Cik ilgi viņš vēl smaidīs? . . .

kompartijas kongresu 21. jūlijā. Kominforma lēmumam pievienojušies arī Kanādas komūnisti. Reuters ziņo no Budapeštas, ka Ungārijā ieradies dienvidslavu nacionālsapulces deputāts Dadass, kas pārstāvējis ungāru minoritāti, un paziņojis, ka kādā komūnistu sanāksmē Belgradē viņu draudējuši apcietināt par to, ka tas nostājies pret Tito. Pēc Manchester Guardian informācijas, Dienvidslavijā nav jūtams nekāds satraukums. Dienvidslavi vienīgi nožēlo, ka Maskava tos nekad nav īsti sapratusi un ka domstarpības agrāk vai vēlāk izlīdzināsies.

Pretējos uzskatos ir Daily Mail, kas publicējis informāciju par noskaņojumu pret Dienvidslaviju no Maskavas. Tur valda pārliecība, ka lūzums Tito un Kremļa starpā

„LATVIJAS" ABONEMENTS,

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem eksemplāriem (līdz 3 eks. iesk.), maksā DM 3.— mēnesī + DM 0,50 par piesūtīšanu; ar „Atpūtai" DM 4.— mēnesī + DM 0,50 par piesūtīšanu; pasūtinot kollektīvi vairāk par 3 eks. — DM 3.— mēnesī, bet kopā ar „Atpūtai" DM 4.— mēnesī par eksemplāru; pasūtinot uz ārzemēm un maksājot Vācijā kopā ar „Atpūtai" DM 4.— mēnesī + DM 0,80 par piesūtīšanu. Sludinājumi maksā DM 0,70 par vienslejīgas nonpareille iespiedrindas aizņemto telpu.

Abonementa pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama: „Latvijai", (13b) Günzburg/Do., Bürgermeister-Landmannplatz 7.

SLUDINĀJUMI

Nupat iznākusi

prof. Dr. B. Jirgensona

jaunsarakstītā grāmata

MODERNĀS ZINĀTNES PROBLĒMAS

Populārā valodā mūsu redzamais zinātnieks aprakstījis modernās zinātnes žilbinošos sasniegumus un kultūrtautu nākotnes izredzes. Grāmatai 214 lapp. Ilustrēta. Maksā DM 5.—.

Kempten, Allgäu, Königstr. 4

Argāds Sauksme.

Otomāru Krūmiņu, Olgu Krūmiņu, dz. Silīnu un Vilhelmīni Silīnu no Gostiņiem meklē Marta un Reinholds Nagaini: (20a) Meerbeck, DP Camp, Haus 80, Kr. Stadthagen in Westf. (14)

Lūdzu atsaukties Arturu Rakunu no Rīgas, vai personu, kas par viņu ko zināms. Svarīgas ziņas! R. Sprīvulis: c. B.H.P. Coy. Ltd. Iron Knob (SA) Australia. (13)

Arnoldu Bramani no Valmieras apriņķa Ozolu pag. atsaukties lūdz T. Baumanis: (13a) Bamberg, Baltic DP Camp., Bl. 2—43. (865)

PATEICĪBA

Izsakām visdziļāko pateicību visiem, visiem, kas piedalījās manas meitas un krustmātes, mūsu mīļās un svaines

ELVĪNES LĀMAS

izvadīšanā uz pēdējo dusu, bet sevišķi tiem, kas šajā brīdī stiprināja mūs ar morāli un atbalstīja materiāli.

Piederīgie.

Aizvērās Zemes vārti,
Aizkrīt Zemes atslēdziņa.

LITERATŪRAS APGĀDS

(13a) Lager Fischbach über Nürnberg 2.

Krājumā sekojošas grāmatas:

Ed. Ozoliņa un J. Endzelīna Svešvārdu vārdnīca,	cena DM	6.—
A. Veisberga Fiziskā ģeogrāfija	„ „	3.—
Dabas mācība tautskolām IV kl.	„ „	3.—
A. Bumbēra Fizika (magn. un elektrība)	„ „	3.—
Prof. Dr. phil. K. Kārkliņa Latviešu literatūras vēsture (jaunākie laiki)	„ „	3.—
Johansona Algebra II d.	„ „	6.—
Dabas mācība tautskolām VII kl.	„ „	5.—
Metodisko rakstu krājums (nedaudz krāj.)	„ „	5.—
Dzejoļu izlase tautskolām Mag. phil. M. G. Kārkliņas sakopojumā	„ „	4.—
Johansona Trigonometrija	„ „	5.—
Johansona Ģeometrija I un II d. (nedaudz kr.)	„ „	8.—
V. Ramāna Latviešu valodas mācības sākumi un pareizrakstība stāstiņos tautskolas 2. kl.	„ „	2.—
Tēvu valodas māc. Tautskolām III kl. (nedaudz eks.)	„ „	2.—
A. Pumpura dzeju izlase Tēvijā un svešuma (rot. t.)	„ „	2.—
Tēvu valodas māc. tautskolām V kl. (nedaudz kr.)	„ „	2.—
Mag. phil. I. Kirsteine English Grammar for Latvian Schools and Self Instruction (nedaudz kr.)	„ „	5.—

Pasūtinājumus izpilda, vērtību liekot pastā pēcmaksu veidā, un ja pasūtinājumu skaits pārsniedz 5 eks., aprēķinām 10 proc. atlaidi. (13)

Fišbachas nometnes

LITERATŪRAS APGĀDS

†

Pirmais Latvijas ģenerālkonsuls Pēterpilī

Vilis Šamils

dzimis 1878. g. 22. jūlijā Saldus pag.,
miris 1948. g. 2. jūlijā Vircburgā.

Apglabāts š. g. 7. jūlijā Vircburgas Mocarta kapos.

Sērās viņu piemin

sieva, svaine, krustmeita A. Ezergaile Austrālijā, citi radi Vācijā un dzimtenē.

Es sapni par dzimteni pagaivī
likšu . . .

KARŠ - SKŪPSTA DĒĻ

PIEZĪMES PAR SKŪPSTIEM REĀLĀ SKATĪJUMĀ

„Vienu skūpstu, daiļā!" izsaucas kaislīgs mīlētājs.

„Vienu skūpstu, meitenīt!" nedrošī čukst ģimnazists, maija vakarā apskāvis savu meiteni.

„Mans mazais mīlulīt!" skūpstīdama savu bērnu, priekā gavilē māte.

„Skūpsti karstie, skūpsti vēsie, tūskas skūpsti dzēlīgie!" saka dzejnieks.

Skūpsti, skūpsti: pirms tūkstoš un simts gadiem, vakar un šodien; Eiropā, Āzijā un Amerikā; karaļa pilī un meža nieka būdā.

„Skūpsts ir bīstams, tas vairo slimību pārnešanas briesmas" — lielā nopietnībā apgalvo mūsdienu mediķi, „skūpsts ir medicīniska neapdomība." Amerikāņu ķīmiķim Reifam pat izdevies atrast skūpsta bacili tīra veidā, un ne viens vien zinātņu virs nonemas ar skūpsta bīstamības pētīšanu un tā apkarošanu, kaut arī līdz šim viņiem bijis maz panākumu.

Cilvēki labprāt skūpstās vēl arvien. Bet varbūt agrāk skūpstījās vairāk nekā tagad? To mēs nezinām taču ļoti tikumīgais viduslaiku humānists Roterdamas Erasms bijis visai ieprecināts, kad viņš visās vietās Anglijā sagaidīts un izvadīts ar skūpstiem. Skūpstīšanās ieradumu gan mēģināja aizliegt lielais Anglijas valstsvīrs un stingrais puritānis Kromvels, un par skūpstīšanos atklātībā bija piedraudēts ar bargiem sodiem, bet vai tādēļ toreiz angļi neskūpstījās un vai to viņi nedarīja arī tagad?

Mūsu dienās gan veltīgi šķirstām likumu grāmatas un konversācijas vārdnīcas! un tajās vairs neatrodam jēdzienus mīlestība un skūpsts (to vietas konversācijas vārdnīcās ar lielām pretenzijām ieņēmis atoms televizija, radio viļņi un citas tikai mechanizētajam un modernizētajam cilvēkam pazīstamas lietas). Taču, ja par skūpstu nekas nav minēts likumu grāmatās, nenozīmē, ka tādēļ nevarētu nonākt konfliktā ar tiesu, kas skūpstu vairākos gadījumos uzskata par tiesiski nozīmīgu grības izteikumu. Trešās personas klātbūtnē dots skūpsts vajadzības gadījumā var būt izšķirīgs pierādījums, jo zināmās sabiedrības šķirās tīda veida mīlestības apliecinājums atļauts tikai saderināto starpā. Tāpat liela nozīme skūpstam var būt laulības šķiršanas procesā. Bez tam, kā vienam otram nācies piedzīvot, par zagtu skūpstu dažreiz bijis diezgan sāpīgi un nepatīkami jāsamaksā. Bet nav jau rožu bez ērkšķiem.

Ka skūpstiem var būt nepatīkamas sekas, gadās taisni mūsu laikmetā, kad bagātīgi tiek lietoti lūpu zīmuļi. To pierāda kāds notikums Londonas apakšzemes dzelzceļā, kad vilcienam pēkšņi apstājoties, pasažieri sakrituši krustām šķērsām, un kāda dāma ar sārti krāsotu mutīti negribot uzspiedusi savas lūpas uz blakus sēdošā džentlmeņa gaišā mēteļa. „Cietušajam" vajadzēja pieprasīt no sārto lūpu īpašnieces apliecību, ka skūpsts neko nav nozīmējis un bijis tīri nejaušs, citādi viņam no laulenes būtu gaidāms bargs negaiss.

Bijuši visādi skūpsti un protams, dārgi arī. Aktrises un sabiedrības dāmas ne reti labdarīgiem mērķiem izsolēs par dārgu naudu pārdevušas savu lūpu saldumu. Sevišķu prieku skūpstu izsolēs atrada francūži un angļi pirmā pasaules kara laikā. Dažkārt par vienu skūpstu maksātas milzu summas: kāds Heinricha Heines tēvocis par daiļās aktrises Antuanetes Lebrēnas skūpstu ar vieglu sirdi šķīries no 1000 frankiem (nav gan zināms, ko par to teikusi viņa sieva), bet kāds cits 1917. g. par skūpstu samaksāja 17.000 frankus un londonietis Alberts Hols par Modas Lovas oriģinālskūpstu — 12 000 mārciņas!

Skūpsti izmantoti pat propagandas nolūkiem. Devonširas hercogiene reiz piedāvājusi katram pa skūpstam, kas vēlēšanās balsos par viņas vīru. Tā kā viņa bijusi skaista, balsotāju netrūcis. Taču kāds bagāts miesnieks, kam vietējos laudis bijuši prāva ietekme, par savu balsi prasījis piecus skūpstus. Hercogiene tos arī „samaksājusi", nenojauzdama, ka manīgais tirgotājs viņas skūpstus savukārt savtīgi izmantos savai veikala reklāmai.

Tagad, lūdzu, vislielāko nopietnību: skūpstu dēļ nav notikuši tikai mazi strīdiņi laulības šķiršanas un izjukušas saderināšanās, bet to dēļ izcēlies pat īsts karš. 1780. g. Bavārijas princis Ferdinands kādos svētkos nolaupīja skūpstu kaimiņu galma skaistajai princesei, par ko starp princeses pavadoņiem un prinča galminiekiem sācies strīds, kas izvērties kautiņā, vēlāk bijis iemesls diplomātisko attiecsmju pārtraukšanai un beidzot — sešu gadu ilgam karam, kas prasīja vairāk nekā 1000 cilvēku dzīvības. Arī tas bija dārgs skūpsts!

Un tomēr, par spīti visam, laudis vēl arvien dara tādas bīstamas lietas un skūpstās. Arī šajā jūlija vakarā neskaitāmas lūpas saka klusus vārdus: „Vienu skūpstu, mīļā, vienu skūpstu, daiļā!" Un skūpsts laikam dzīvos mūžīgi, kaut ārsti baida ar vistrakākajām briesmām, kaut technikas progress izspiedis to no konversācijas vārdnīcas lapām.

DĀMU MODES PRIEKŠMETI, kas var interesēt arī ādas amatniekus: plecā nēsājama soma ar ārēju kabatu un ādā izstrādātu cilni un...

. . . sānos aizsprādzējama ādas josta ar rotājumiem platajā priekšējā un muguras daļā.

Pieklājīgi ļaudis

Ļoti godāts kungs! Es skaidri redzu, kas notiek starp Jums un manu sievu un tādēļ lūdzu Jūs piektdien precīzi pl. 10 ierasties manā birojā.

Vilis Vāvere.

Ļoti godājamais Vāveres kungs! Ar pateicību saņēmu Jūsu apkārtrakstu un Jūsu sasauktajā konferencē labprāt piedalīšos.

Simanis Smalkais.

*

Pašā nakts vidū zvana telefons: „Vai tur ir viens-viens-viens-viens?"

„Nē, šeit ir vienpadsmit-vienpadsmit."

„O, nepareizi savienots; man ļoti tēl, ka iztraucēju jūs no miega."

„Nekas, — man tā vai tā būtu jācelas, lai redzētu, kas te zvana."

LATVIJA ATBŪTAI

LATVIAN NEWSPAPER

Troņmantinieces dienas programma

Kad Anglijas troņmantiniece princese Elizabete pirms mēnešiem diviem atgriezās mājās no Parīzes apciemojuma, skotu baznīca un vairākas sabiedrībā pazīstamas personas bargi nopēla viņas uzvešanos Francijas galvaspilsētā, jo princese tur bija apmeklējusi zirgu skriešanās saciksteš un naktslokālus, kas viņai nepieklājoties darīt. Pati princese nereaģēja uz šiem liekulīgajiem apvainojumiem, un tāpat uz tiem nereaģē arī franču sabiedrība. Turpretī franču satīriskais laikraksts „Le Canard Enchaine", kura šefredaktors kādreiz bija pats Džordžs Klemanso, „uzvilcis uz zoba" svētulīgos tikumības praviešus, princeses Elizabetes nākamam Parīzes apmeklējumam ieteicot šādu programmu:

Pl. 4.00 — celšanās;
pl. 4.15 — tēja un auzu pārslu vira bez cukura;
pl. 4.16—8.45 — minerālūdeņu fabrikas apmeklēšana;
pl. 10—10.15 — Monparnasas kapsētas apmeklēšana;
pl. 12.00 — pusdienas (saldajā ēdienā: plūmes svētītā ūdenī);
pl. 13.00—16.00 — iss dievkalpojums;
pl. 15.00 — mierīga pastaiga pa Parīzes klusāko parku,

un tādā gārā tālāk.

Šis un tas par šo un to

8000 MŪŽĪGUS MIERA LĪGUMUS pēdējos 3500 gados saskaitījis Bukarestas universitātes profesors Huberts Pella. Pašreiz pasaulē pastāv vairāk kā 17 000 pacifistiski līgumi (1913. g. — 43 000; 1915. — 46; 1919. — 21 000). Taču par spīti „mūžīgajiem līgumiem", laikā no 1500. g. pirms Kristus līdz mūsu dienām bijuši pavisam tikai 270 miera gadi, kopš 1600. g. notikušas 1800 kaujas, un kopš 1800. g. krituši vairāk nekā 50 miljonu karavīru. Ak, miermīlīgā pasaule!

KĀDS ANGĻU LAULĪBU ŠĶIRŠANU TIESNESIS, pēc 45 gadu ilgas darbības dodamies atpūtā, ieteicis trīs ceļus strauji pieaugošo laulību šķiršanu samazināšanai: 1. Jāapkaro uzskati, ka katram cilvēkam ir tiesības būt laimīgam; 2. Šķirtie laulības partneri nav jāuzņem atpakaļ viņu vecāku mājās; 3. Jāaizliedz piespiedu laulības ārlaulībā dzimušu bērnu legālizēšanai.

PA TELEFONU cilvēka balss sekundē sasniedz 270.000 km ātrumu stundā. Ar radio viļņu palīdzību skaņa astotdaļā sekundes aplido zemes lodi. Ir skaņu pastiprinātāji, kas ļauj cilvēka ausij sadzirdēt puķu augšanu un zivju zobu šņirkstēšanu. Ultraskaņas, kas ausij nav pieejamas, ļauj atklāt zemūdenes, ierosina fizikālus un ķīmiskus procesus un iespiežas tēraudā dziļāk par Rentgena stariem.

PASAULES PROBLĒMU ATRISINĀŠANAI visas UN komisijas izvēlējušas labākos psichiatrus, kuŗu uzdevums būs konstatēt nervozitātes faktorus. Kad psīchiatri būs atraduši iemeslu, kas pasauli padara tik nervozu, kāda tā tagad ir, viņi sapulcēsies Londonā, lai spriestu kā pasauli varētu labot ar psīchoanalizes palīdzību. Kaut viņiem izdotos!

GRĀFS BERNADOTS, UN starpnieks Palestīnā, nesen pēkšņi ieradies Neapolē, pieteicies Francijas konsulātā un lūdzis steidzami izmaksāt 7 milj. franku avansu. Konsulāts izsaucis policiju, un „grāfs Bernadots" pārvērties par Adolfo Venturo no Milānas. Pašreiz pārbauda viņa gara spējas.

ASV PREZIDENTA VĒLĒŠANĀS š. g. novembrī sievietēm būs lielāka nozīme nekā vīriešiem, jo vēlētāju sieviešu skaits par vairāk nekā 1, 5 milj. pārsniedz vīriešu skaitu. Ar labākām izredzēm tātad startē tas kandidāts, kas pratīs iegūt daiļā dzimuma labvēlību.

NEVIENU ZĪDAINI UN GRŪTU SIEVIETI vairs neredzot Japānā, izteikusies kāda no Japānas ceļojuma atgriezusies franču teologe. Dzimšanas aizkavēšana Japānā pašreiz esot nacionāls pienākums, un iestādes kopš diviem gadiem darījušas visu iespējamo, lai japāņi to izpildītu.

100 GADU VECĀ ATRAINTNE Lu Siutanga žēlojusies Manilas policijai, ka viņai ar nemitīgiem mīlestības piedāvājumiem uzbāžoties kāds nepatīkams piclūdzējs. Pēdīgi vecā dāma zaudējusi pacietību un, lai savu dievinātāju atgrieztu pie prāta, gāzusi viņam pa galvu ar pabiezu dēli.

AR LIELU, JAUNU CEPURI, kas izskatījusies, kā tikko nemta no puķu veikala, bērēs Oslo ieradusies kāda dāma. Lai nevērstu uz sevi viesu uzmanību, viņa cepuri nolikusi sev blakus uz krēsla, bet uzcītīgais baznīcas kalpotājs to noturējis par puķu saišķi un uzmanīgi novietojis uz zārka.

IZPLĒTŅUS SAVĀ ĢĒRBONĪ likušas iezīmēt divas nelielas draudzes Normandijā, Ziemeļfrancijā. To teritorijā 1944. g. 5. jūnijā nolaidās pirmās Sabiedroto izplētņu lēcēju vienības, kas ievadīja desanta operācijas un reizē arī Francijas atbrīvošanu.

RĀTNĀKĀ PILSĒTA PASAULĒ, Hunnenbestranda Zviedrijā, svinēja sava vienīgā, kopš ilgiem laikiem tukšā cietuma slēgšanu. Svinībās izcēlās kaušanās, un trīs pilsētiņas pilsoņi bija jāievieto katrs uz 5 mēnešiem kaimiņu ciema cietumā.

Krustvārdu mīkla

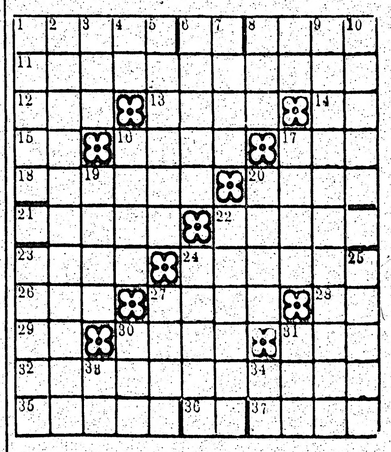

Limeniski: 1. Mūzikas gabali. 6. Elements. 8. Stāds. 11. Sala. 12. Zvēru miteklis. 13. Skats. 14. Satiksmes vārds. 15. Elements. 16. Agrāko laiku mēri. 17. Dzīvnieks. 18. Āzijas daļa. 20. Apstāsies. 21. Naigi. 22. Upe Kurzemē. 23. Valdnieka tituls. 24. Zirga „kurpe". 26. Kermeņa daļa. 27. Garšviela. 28. Kristīgā novirziena pirmie 2 burti. 29. Saiklis. 30. Tatāru ciems. 31. Vakara miera traucētāji. 32. Grupas apzīmējums zoloģijā. 35. Zivs skelets. 36. Elements. 37. Iegūt.

Stateniski: 1. Jūras vēzis. 2. Ēdamreize. 3. Makšķernieka darba rīks. 4. Elements. 5. Tauta. 6. Likteņa dieve. 7. Jauni dzinumi. 8. Ūdens tvertne. 9. Ierēdnis-speciālists. 10. Oksidējas. 16. Austrumnieku tituls. 17. Ievērojams kalns. 19. Sieviete. 20. Lopbarība. 22. Deja. 23. Latvju dieve. 24. Dienvidu koks. 25. Čaklais darbā nesalst, bet . . . 27. Latviešu gleznotājs. 30. Sporta organizācijas iniciāļi. 31. Rokturis. 33. Saiklis. 34. Burta izruna.

IEPRIEKŠĒJĀS KRUSTVĀRDU MĪKLAS ATRISINĀJUMS

Limeniski: 1. Māters. 5. Ikri. 8. Ūvula. 9. Sapali. 12. Erss. 13. Alemāni. 14. Ods. 15. Smin. 17. Store. 19. Kails. 20. Pats. 21. Kur? 22. Samtene. 25. Dēls. 27. Joslas. 28. Lamas. 29. Stop! 30. Sīrija. — **Stateniski:** 1. Masa. 2. Tepe. 3. Rulāde. 4. Svins. 5. Īle. 6. Kārumi. 7. Iksens. 10. Ālata. 11. Amors. 15. Sārts. 16. Ilona. 17. Spodrs. 18. Otello. 19. Kumosi. 21. Kājas. 23. Elki. 24. Ēsma. 26. Sāp.

KĀDU ES IEDOMĀJOS IDEĀLO VĪRU

VOLFGANGA DĀRZIŅA UN ZIGURDA BĀRDAS APTAUJA AR 7 LATVIEŠU MĀKSLINIECĒM

	Aktrise LILIJA ŠTENGELE	Aktrise IRMA GRAUDIŅA	Gleznotāja VERONIKA JANELSIŅA	Dziedātāja MIRDZA POLIKĒVIČA	Pianiste RUTA JAUNZEME	Dzejniece RITA GĀLE	Gleznotāja ANNA DĀRZIŅA
Kādai jābūt viņa raksturīgākajai īpašībai?	Godīgumam	Virišķīgai savaldībai	Neslaucīt dvielī nepietiekami nomazgātas rokas	Virišķībai	Noteiktībai	Sabiedriskumam	Humora sajūtai
Kādu vājību jūs viņam visvieglāk piedotu?	Mazus melus	Mērenu alkohola lietošanu	Lieku tuklumu	Iedomību	Iejaukšanos manās interesēs	Greizsirdību	Rupju muti
Kādam jābūt viņa galvenajam uzdevumam?	Būt bruņiniekam	Prast izmantot savas dotības	Mūžīgi nespriedelēt par emigrēšanu	Saprast manas aroda intereses	Dzīvot saskaņā ar saviem dzīves mērķiem	Apzināties un piepildīt savu sūtību	Veidot savu personību
Vai viņam jābūt inteliģentam?	Noteikti	Jā	Jā, viņam jāprot orientēties vilcienu sarakstos	Ļoti	Katrā ziņā	Noteikti	Bez šaubām
Vai viņam jābūt skaistam?	Šarmantam	Nav teikts	Jā, viņam jābūt bez kārpām	Jā	Būtu ļoti vēlams	Nē	Tikai šarmantam
Vai viņam jābūt bagātam?	Nē	Kāpēc?	Jā, viņam jāsaņem strādājošo deva	Nav svarīgi	Nē	Nē	Nē
Vai viņam jābūt mīļniekam?	Jā, bet manam	Skaidrs	Jā, viņam jāmīl drusku strādāt	Ne ļoti	Neapšaubāmi	Jā, manam	Taču
Vai viņam jābūt elegantam?	Jā, jā!	Noteikti	Ļoti. Viņa uzvalkam jābūt no zaļās amerikāņu segas	Katrā ziņā	Pēc iespējas	Vēlams	Ne švītīgam
Kādu oriģinālitāti jūs viņam vēlētos?	Mīlēt mākslu	Dejot ar mani zelta kāzās pirmo valsi	Vienmēr ļsvaigu kabatas drāniņu	Vienaldzību pret alkoholu	Spēju iztikt bez ļaudīm	Nekādu	Peldēšanu pret straumi
Ko jūs viņam nekādā ziņā nepiedotu?	Krāpšanu	Izlikšanos	Mākslinieka ārieni — platmali ar lielām malām, bakenus utt.	Greizsirdību	Vārda laušanu	Pļāpību bez šarma	Savaldības trūkumu

Aida Niedra

ZELTA AUNĀDAS MEKLĒTĀJI

ANŠA BĒRZIŅA ZĪMĒJUMS

(Beigas)

Aiz Lichtenfelsas tirumu apskauts pacēlās sagrauts ciems. Rieta kvēls tumši gūlās pār drupām.

Bija sagrautas senlaicīgas zemnieku mājas. Mētājās apsūnojuši akmens bluķi, rādījās vecas, aizbērtas akas un ūdens sūkņi ar nemākslīgiem rotājumiem.

Daža taciņa uz dzīvojamiem namiem bija kupli sazēlusi, un jaunā, maigā zāle rieta liesmās miksti piekļāvās zemei.

Ciems bija tukšs. Tirumos līkņāja rets cilvēks.

Rieta ugunis apdzisa. Vēl turējās viegla un zilgana krēsla. Vēsmoja tuvās nakts elpa. Bērni snauda. Kad izplēnēja krēsla, iestājās nakts. Kļuva auksts. Viņi brauca un brauca.

Tumsas apņemti ceļinieki neziņā vadīja gausas stundas. Drēgnumā sastinga locekļi.

Ap pusnakti arī modrie kareivji vairs nesvilpoja.

Un tad Jānis Akmenis teica Katrīnai Ābelei: „Drīz sasniegsim Bambergu. Šinī pilsētā apmetīsimies. Tur ir sena un varena archibiskapija, iet un nāk ļaudis no malu malām. Tur meklētājs var atrast meklējamo. Un ja neatradīsim, dosimies tālāk."

Pilsētas uguņu vēl nevarēja saredzēt. Braucējus apmāja smags nogurums.

Kad traktors beidzot iegrandījās pilsētā, visi redzēja, ka tā bija tumša. Ielu krustojumos spidēja rets gaismeklis un retas viesnīcas un mājvietas uguns.

Bet nekur viņus nepieņēma. Viņi braukāja no ielas ielā. Sievietes un bērni pagurumā raudāja. Sardzes raidīja tālāk: „Neaizsprostojiet gaitu!"

Kāda dzelzceļa tilta galā viņus apturēja un no turienes kaut kurp veda.

Traktors lēni līda tumsā. Amerikāņu kareivis rādīja ceļu.

Jānis Akmenis izlēca no pajūga. Viņš prata angliski un jautāja: „Kurp mūs vedi?"

Kareivis atbildēja: „Uz nometni."

Kad ceļinieki izdzirda šo atbildi, viņi izbijās. Balsis uzdūca kā bīšu stropā: „Nometnēs krievi ievāc savus izklīdušos pavalstniekus! Tur viņi ievilina arī bēgļus! Jau Tīringijā un Saksijā vairījāmies no nometnēm un vai še mūs grib atdot krieviem?"

Amerikānis teica: „Citas pajumtes nav."

Pajūgs ievēlās priekšpilsētā un gausi tuvojās norādītai vietai.

Balstīdama aizmigušo zēnu, Katrīna Ābele vērās uz nometnes vārtiem. Viņa dzirdēja, kā ieskanējās Jāņa Akmeņa balss: „Bavārijā vairs neielaiž sakšus un tīringiešus. Tiem bija jāpalieka pie krieva. Bet latviešiem atvēra robežu. Uzticēsimies un pieņemsim šo mājvietu. Rīt, dienā meklēsim savu ligzdu."

Neviens viņam neatbildēja: nogurums bija pārmācis bailes.

Un kad atvēra vārtus, traktors iebrauca lielā laukumā. Dega nespodri gaismekļi. Visapkārt pacēlās zemas koka būdas. Klusēja ledainā nakts. No vārtu telpas iznāca modrais sardzes priekšnieks.

Viņš prasīja: „Kādai tautai piederat?"

„Esam latvieši."

Pametis skatu uz dīvaino pajūgu, viņš pamāja kareivim: „Aizvediet šos pie viņu tautiešiem."

Ceļiniekiem parādīja kādu būdu. Gausi izrāpās ļaudis no pajūga. Daži palika sargu vietā. No būdu loka uzšķīlās piedzērušas balsis un dziesmas. Apdzisa un brīžiem pacēlās no jauna.

„Kā Bābelē," rūgti čukstēja kalsenā. Kopā ar Katrīnu Ābeli viņa devās uz latviešu būdu.

Pārkāpušas pāri slieksnim un vērdamās krēslainajā telpā, abas izbijās: ļaudis gulēja uz kailas grīdas. Vīrieši, sievietes un bērni.

Ienācējas stāvēja biklas.

Ap viņām lēni tinās telpas siltums. Gaisīja bailes un glaudīja labdarīgs un maigs.

„Silts," kalsenā nopūtās. Viņi berzēja sastingušās rokas.

Bet Katrīna Ābele teica: „Šīs ir tās pašas netīrās vācu barakas, kādās nīkām kara laikā. Nekas nav pārgrozījies."

Šinī brīdī kaktā no cisu maisa pacēlās cilvēks. Viņš panācās pretī. Stāvētājas ieraudzīja druknu vīru. Ap pasmakri viņam vijās kazbārdiņa, un viņš bija apģērbis zaļganas vilnas krievu kreklu ar aizpogājamu apkakli. Lēni un gausi basās kāju pēdas piedurdams grīdas dēļiem, viņš nāca tuvāk un laipni un vēlīgs teica: „Esiet sveicināti, mīļie tautieši! Labi, ka atbraucāt, jo nu būsit pie maizes! Arī bērni apģērbsies un paēdīs. Viņi dabūs pienu un mannas ēdienus, viņiem dos šokolādi, biskvītus un visādus citus labumus! Ienāciet bez bēdas, gan saspiedīsimies un visiem pietiks vietas!" Pāri slieksnim mācās atbraucēji. Katrīna Ābele deva viņiem ceļu. Raudzīdamās mīlīgajā svešiniekā, sajuta bailes. Telpa piejuka pilna. Ap mīlīgo aicinātāju vilkās tukšs aplis. Viņu ietvēra spuldzes ēnainais stars.

Pūlis kurnēja. Dažs lādējās.

„Raugi, apaudzis ar krieva bārdu un apjozies ar krieva kreklu! Nu mums ir cilpa kaklā!"

Daudzi iesmējās skaļi un nirdzīgi. Aiz izmisuma. Daži ielīda ēnainajos kaktos, kur gulēja sievietes un bērni un uzbrēca: „Ko guļat? Vai visi esat sarkanie braucēji?"

Neviens neatbildēja. Gulētāji dusēja klusi un mierīgi.

Bārdainis atkal tuvojās un pacēla balsi, lai visi jo labi sadzirdētu: „No kā jūs baidāties, tautieši? Neļaujiet bērniem nonīkt! Nāciet droši pie mums, būs mannas putra, sukurs un piens . . ."

„Apklusti!" iebļāvās spēcīgs vīrs, kas Saksijas mežos bija strādājis smagu darbu, „tava manna ir pinekļi! Paskaties, kāds! Ja niez, brauc pats uz savu sarkano dzimteni, bet nevelc citus līdzi, nodevējs!"

„Tautieši," drebošā balsī teica bārdainis, „es pats nāku no Čechoslovakijas. Ar biedru kopā vilkāmies kājām. Nometnē ienācu bass un skrandains. Man te iedeva drēbes un apavu. Nu esmu atkopies. Paciešaties, jo vēlāk būs viss. I gultas, i maisi, i segas. Nepaspējām iekārtoties, laudis plūst klāt kā upe.

„Vai te dzīvo arī krievi?" kāds viņu pārtrauca.

„Jā," bārdainis gausi atbildēja.

Šī atbilde visus satrakoja. Bēgs skraidīja pa telpu kā sprostā. Viņi murdoņā klausīdamies, svešais pēkšņi ievilkās sevī. Dīvainais mājas tēvs apgriezās un ielīda savā kaktā. Viņš apgūlās cisās.

Katrīna Ābele bikla piegāja viņam klāt un ieraudzija drūmi gailam gulētāja acis.

„Kur es varētu apgulties?" viņa prasīja.

Bārdainis vairs nebija laipns. Pamājis ar roku uz sienmali, īsi atteica: „Nu, tepat. Grīdu jau mēs katru dienu izmēžam."

Viņa nometās kņupu un izklāja savu biezo ceļa mēteli uz netīrajiem grīdas dēļiem. Cietā grīda šķita mīlīga un laba. Apsegusi zēnu ar maisu, Katrīna nogūlās viņam blakus. Viņa tūliņ aizmiga.

Jānis Akmenis stāvēja apmulsis bēgļu vidū. Viņi nāca un gāja, virināja vaļīgās dēļu durvis, un šinī vēlajā nakts stundā vienmuļīgā un nerimīgā knāda šūpoja mazo baraku.

Pie durvīm gulošā sieviete pēkšņi pacēla galvu. Viņas mati bija izjukuši un sega noslīdējusi no pleciem.

Viņa nikna iesaucās: „Cik ilgi skraidīsit? Mani appūš vējš kā vētras laikā, un arī bērni nevar aizmigt!"

Kalsenā tūliņ atbildēja: „Gulī, guli! Guļamistaba nepieder vis tev vienai pašai!"

Šī mazā kilda visus nomierināja, un laudis devās pie miera.

Atspiedies pret galda malu, Jānis Akmenis teica: „Rītā mūs izlaidīs. Te jau nav cietums."

Viņš pamanīja, ka bārdainis noklausījās šos vārdos un arī dzirdēja, kā viņš rūkdams čukstēja savam biedram: „Kas gan tie par cilvēkiem? Kas par lepniem pūšļiem? Vai tādi jel ko zina no posta un bada? Kas viņus ir nēsājis uz rokām?"

Bārdaiņa kailo kāju pirksti bija izlīduši no segas. Viņš gulēja bez palaga un smēķēja cigareti.

Salda tabakas smarža izplūda telpā.

Šinī brīdī gulētājs skatījās uz Jāni Akmeni, kaut gan runāja tikai ar savu biedru. Viņa balss skanēja rūgta un ierūsējusi: „Kad nometnē ienācām, mēs tāpat bijām paguruši un izsalkuši kā šie . . . Vai nē, draugs? Mūs nesabaidīja sarkanais karogs pie paksa, jo turējām drošu prātu. Nometne apsolīja nevienu neizdot krievam, ja vien paši labprātīgi negribēsim mājup braukt. Es ticu šim solījumam."

Biedra pašaurais un bālais vaigs bija miegains, bet viņš saņēmās un izlīdzinādams teica: „1941. gadā manus vecākus un brāli aizdzina no Latvijas. Viņi ir pazuduši Krievijas plašumos un varbūt jau miruši. Vai nevēlaties?" viņš sniedza cigareti Akmenim.

„Es nesmēķēju", atteica Jānis Akmenis un klusi piebilda: „Cik nožēlojama ir mūsu šī vakara kilda . . . Kā jūs domājiet, vai rīt mūs izlaidīs?"

„Jā, izlaidīs," pēkšņi pievērsās arī bārdainis, „bet kurp gan jūs dosities? Kā dzīvosit? Vācieši izturas naidīgi un viņu pārtika ir trūcīga. Kas jums dos patvērumu?"

Dižais ceļinieks klusēdams pārdomāja. Tad viņš atbildēja: „Mēs apmetīsimies un virzīsimies tālāk. Arī Bavārijā var iebrukt krievs. Un mūsu pajūgā ir bērni . . ."

Noraidīgs un iebozies rūca gulētājs: „Arī šinī telpā guļ latviešu bērni."

Viņš pārvilka segu pāri galvai. Nu saruna izbeidzās. Telpa kļuva klusa, tikai miegā krāca un vaidēja nogurušie ceļinieki. Mazā, zilā spuldze pie griestiem tumši dega. Jānis Akmenis apgūlās uz galda.

Aiz nometnes svilpa svešs vilciens.

Otrā rītā pajūgam atļāva aizbraukt. Atvēra vārtus. Sētā čaloja tautu jūklis. Skraidīja ar kafijas traukiem un maizi. Bija rītiņa laiks.

Kad uzplīvoja pajūga karogs un cilvēki jau sēdēja uz saviem soliem, pie viņiem pienāca bārdainis ar biedru.

„Ar Dieva palīgu, tautieši," viņi teica, „ja Latviju neizdosies drīz atbrīvot, arī mums ceļš zem kājām."

Nakts ķilda bija aizmirsta. Brīvībā izplēnēja šaubas un naids.

Kad aiz ceļiniekiem aizvērās nometnes vārti, viņi sajuta prieku un atviegliņājumu.

Rīts bija atausis krāšņs. Saule dzirkstīja pār Bambergas pilsētu.

Kādā mājvietā viņiem teica:

„Pilsētas dārzos ir paviljoni. Tanīs apmetušies jūsu bēgļi. Dodaties turp."

Viņi devās turp.

„Pēc dažām dienām atradīsim citu vedēju," teica Saksijas meža malkas cirtējs, kad pajūgs iebrauca milzīgajā dārza ceļā. Šinī laikā Katrīna Ābele un Jānis Akmenis nolēma tāujāt pēc saviem piederīgajiem.

Cauri dārza kokiem šķīlās saules stari. Braucēji ieraudzīja uz upes krasta kādu māju. Pie tās apstājās pajūgs. Palievenī izkrāva skārstus un saiņus, un Tīringijas vīrs varēja doties mājup.

Liels laukums aptvēra palieveni. Krasta kāpes bija akmeņi izcirsta un ap tām skalojās upes vizmainais, mirdzīgais ūdens.

Kaut kur dega ugunskuri. Cēlās dūmi un ēdiena smarža. Uz ūdens šūpojās lēzenas laivas. Pazibēja sidrabainas zivis un atkrita dzilē. Smaržoja ziedoši krūmi.

Pie krasta, uz plata plosta mazgāja kāda latviešu bēgule bērna veļu. Viņa pastāstīja: „Māja piederleišiem. Viņi te atnāca pirmie. Atļāva apmesties arī mums. Bet mēs dzīvojam neaizņemtajās pažobelēs un piejumēs, jo citu telpu vairs nav."

Katrīna Ābele pagājās tālāk pa krastu. Pagalms ieslīdēja otrā pieslieteņa lokā. Šinī lokā zviedza zirgi, un stāvēja daži vezumi.

„Tie ir leiši," teica latviete un plosta.

No palieveņa šurp nāca arī citi atbraucēji. Pa šaurām kāpnītēm visi ievirzījās pieslietenī. Tas bija drūms ar betona grīdu. Bet gulamām cisām vietas pietika.

Apkārt šalkoja milzīgie dārzi.

PASAULES BADA RĒGS

VAI VISIEM CILVĒKIEM UZ ZEMES NEPIETIEK VIETAS?

Pasaulē noris nemieri, kuŗus oficiāli neatzīst par kariem, un notiek konferences, kuŗas mēģina vienoties par ietekmes sfairām. Pasaules lielākie zinātnieki drudžaini strādā, lai atrisinātu problēmu, kā ātrāk un vairāk iznīcināt cilvēkus. Zinātne pat mākslīgi esot radījusi jaunas slimības, kas daudz postīgākas par pazīstamiem sērgu paveidiem.

Bet pa to laiku bads draudīgi pacēlis roku pāri pasaules tautām, arī pār tām nedaudzām valstīm, kas vēl bada problēmu nepazīst. Pasaule dzīvo badā. Bada problēmas jautājumiem mēģina atbildēt Lesters Vokers amerikāņu „Harpers Magazine" slejās.

ASV ārlietu ministrija nesenā publikācijā norādījusi, ka, lai gan beidzamos desmit gados bijušas daudzas katastrofas, ik gadu pasaules iedzīvotāju skaits pieaugot par 17 milj. Tādēļ Eiropā pat pēc lauksaimniecības produkcijas atjaunošanas pirmskara līmenī ēdīšot mazāk. Vokers norāda, ka pašreizējais pasaules iedzīvotāju skaits ir 2,25 miljardi un 25 gadu laikā pieaugšot par pusmiljardu. Eiropā 1948. g. dzīvojot 21 miljons iedzīvotāju vairāk nekā pirms kara. Japānā iedzīvotāju skaits ik gadu palielinās par miljonu. Javā uz kvadrātjūdzi dzīvo 800 cilvēku, kamēr ASV tikai 43. Paaudzi vēlāk Javā uz kvadrātjūdzi dzīvos 1400 cilvēku! Ķīnas 400 milj. iedzīvotāju skaits nākamos 99 gados pieaugtu divkārt, ja lietas tur attīstītos pašreizējā garā, bet, ja Ķīnā iestātos miers, tad trīskāršotos. Indijā, pie pašreizējās augstās mirstības, iedzīvotāju skaits divkāršotos 100 gados. Autors saka: pasaulē iedzīvotāju nekad nav par daudz, ja iespējams tos paēdināt.

Pēc lietpratēju aplēsēm, viena cilvēka paēdināšanai un apģērbšanai nepieciešami 2.25 akri aramzemes, bet pašreiz pasaulē uz katru iedzīvotāju esot 1,77 akri. Kā tad cilvēkiem iespējams dzīvot? Atbilde ir tā, ka pasaulē nekad visi cilvēki nav dabūjuši minimālo uzturu. Pat modernos laikos pārtikas trūkuma dēļ ik gadus gājuši bojā 20—30 milj. cilvēku. UN pārtikas komitejas priekšsēdis sērs Džons Boids Orrs nesen deklarējis, ka pirms kara divas trešdaļas pasaules iedzīvotāju dzīvojuši zem nepieciešamā pārtikas minima.

Loģiskais atrisinājums būtu palielināt aramzemes platību. Tas liktos iespējams, bet vēl pieejamā aramzeme ne arvien ir praktiski izmantojama. Trīs svarīgi priekšnosacījumi ir klimats, topografija un augsne. Daudzās pasaules malās atrodas neizmantota, labas augsnes aramzeme, bet tai trūkst nepieciešamais noknišņu daudzums. Citās vietās atkal zemes slīpums nepieļauj kultivāciju. Vokers domā, ka pašreiz pasaulē neizmantotās, bet izmantojamās aramzemes platība ir niecīga.

Bet kāpēc nav iespējams nolīst džungļus un iekārtot laukus un dārzus? Tropiskai augsnei ir liels trūkums — tā nebeidzamajos tropu lietos izskalojusies un nederīga lauksaimnieciskai izmantošanai. Kādas iespējas mākslīgai apūdeņošanai? Arī šeit izredzes nav spožas. Pārtikas speciālisti domā, ka nākošo paaudžu laikā jaunu apūdeņošanas projektu reālizēšana pārtikas stāvokli daudz neuzlabos. Cita iespēja būtu kultivēt jaunas sēklu šķirnes un tā atbīdīt atpakaļ augšanas ziemeļu robežas un tuksnešu robežas.

Tālāk autors iztirzā esošās aramzemes racionālākās izmantošanas problēmu un secina, ka mēslošanā nekādi apvērsumi nav sagaidāmi. Kūtsmēslu pavairošanai nepieciešama ganāmpulku palielināšana, kas var notikt vienīgi uz aramzemes rēķina. Mākslīgie mēsli gan palielinot ražas, bet samazinot ražas barības vērtību. Intensīvā saimniecība jau tagad esot sasniegusi racionālizācijas robežas. Jauna darba spēka piesaistīšana lauksaimniecībā neatmaksāšoties, jo jaunie strādnieki nespējot pat pieražot sev nepieciešamo pārtiku.

Vokers norāda, ka augu kultūru pārvietošana pasaules mērogā būtu nozīmīga. Pārvietojot kultūras izdevīgos apvidos, ražas palielinātos. Vācija tad neaudzētu cukurbietes, bet kultivētu cukurniedras tropu apgabalos. Bet lieli būtu techniskie un psiholoģiskie pārkārtojumu grūtumi, jo Burmas lauksaimniekam nebūsot viegli iestāstīt, lai viņš pārtrauc kultivēt rīsu, ko viņa senči darījuši jau 2000 gadu, un tā vietā lai audzē pupas.

Pašreizējā pasaules aramzemes platība ik gadu samazinoties, lieli lauksaimniecībai izmantojams augsnes daudzumi ik gadu iznīkstot. Miljons kvadrātjūdžu jau esot pārvērties tuksnesī. Zemes izskalošana, kas esot mežu izciršanas un prēriju uzaršanas sekas, ASV ik dienu aiznesot jūrā 200 četrdesmit akru saimniecības. Visā pasaulē strauji izmanto zemes kapitālu, kas uzkrāts gadu tūkstošos. Arī plāni par jūras bagātībām esot izrādījušies tikpat maldīgi. Viens akrs jūras dodot vienu mārciņu zivju saussvarā, bet akrs aramzemes 2000 mārciņu kukurūzas.

Tā kā pārtikas sektorā nekas neesot panākams, tālāk norāda autors, tad, liekas, esot kas jādara pasaules iedzīvotāju skaita rēgulēšanā. Pie pašreizējās pārtikas produkcijas 2 miljardi iedzīvotāju pasaulē būtu izdevīgākais skaits. Lai to paturētu esot jāveicina rūpniecības attīstība, jo industriālizācija, pilsētu palielināšanās, augstāks dzīves līmenis un lielāki izdevumi nesekmējot lielu ģimeņu nodibināšanos. Bet cik ātri būtu iespējams pārvērst Ķīnu un Indiju rūpniecības zemēs? Varbūt divi simti, trīs simti gados. Bez tam industriālizācijas rezultāti bieži vien ir arī dzimstību palielināšanās, iedzīvotāju skaita atpalikšanai iestājoties tikai vēlāk.

I. R.

Taisnākais ceļš

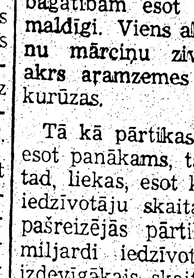

Antons aizmiga pie auto stūres un atmodās tikai tad, kad bija cauri mājas sienai iedrāzies celmalā stāvošās mājas viesistabā. Satriekts un pārbijies, viņš izlīda no drupām un apjukumā nomurmināja:

„Vai jūs nevarat pateikt taisnāko ceļu uz pilsētu?"

Namamāte nesatricināmā mierā vēl sēdēja atzveltnī un saltā balsī atteica: „Taisni uz priekšu, cauri pieliekamam kambarim un pie lielajām klavierēm tūlīt pa labi."

FORMULĀRU LAIKMETĀ

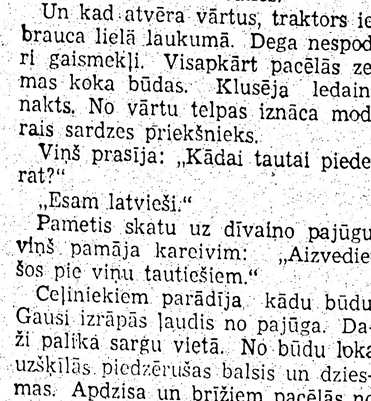

„Tā, visas apliecības braucienam uz kaimiņu joslu nu es laimīgi būtu savācis, tikai kravai, diemžēl, man gan vairs neiznāk vietas."

„Colliers"

Tā viņi izteicās

Ja kādam kas sakāms, viņš bez steigšanās atrod laiku un pasaka to — vienā rindā

Erichs Kestners

Jo vieglāka dažiem ļaudīm padarīta dzīve, jo grūtāku viņi to padara citiem.

Gerijs Kupers

Nelādzīgākā lietā ar vēsturi ir tā, ka atkārtojoties tā tomēr kļūst ar katru reizi dārgāka.

„Piller"

Es bieži citēju pats sevi. Tas manai valodai dod „sāli".

Dž. B. Šovs

Domā par piekto bausli — tev nebūs nokaut — un nenokauj savu laiku.

Erichs Kestners

Viens grams īstas draudzības ir daudz vairāk kā vesela vagona kristīgas cieņas.

Hilā

Arī viskrāšņākā skaistuma baudīšana nespēj mani apmierināt, ja man tas jāiegūst tikai vienam.

Grāfs Sallī

Acumirklis, kad sirds bauda, atsver stundas, kad miesa dzīro.

Kocebū

Tas ir īsts, kas katrā laikā var baudīt ar īstu prieku

Rokets

Māksla nav vis dzīves maize, bet tās vīns

Zans Pols

Dzīve bez prieka ir tāls ceļojums bez viesnīcas.

Demokrits

LATVIA
Latvian News
Published under EU
Affairs Division Au
Number UNDP 196.
ssi Editor: Kārlis
DP Camp Kleink
Gāsaburg/D. Printer:
Valkal.: Günzburg/
Landen-Pl. 7. Circula
Published twice wee
torial office: Gün
Dominikus-Zimmerma

EIR
Maska
Ber
Pēc 8 dien
Veselu nedēļu v
ASV, Anglijas un F
la nedēļu Maskava
dien. 14. jūlijā, pad
un Parīzē iesniedza
publicēja notas teks
Berlinē vērsto prote
rotājiem. Domā, k
Atbildes ievadā Pad
šo noraida visas Sav
Lielbritanijas un Fran
tās, ka Maskava būtu
Vienes blokādē. Padom
sarunāties bridinājusi
maskrajas nepārkāp
Pēdējamas vienošanos
ju Vācijas demilitāriz
zaņķēšanu. Piezīmē
piedāvājuši, ka ASV,
un Francija rikojusies
dzīvju Savienībai vaje
ņu Vācijas reparācijas,
sadrošotie tīšu prātu
ņa līguma parakstīšan
līguma punktu nepildī
pārtraukuši maksājum
vēsām. Viskrasāk to
vienība izjutusi Rūra
Pēc iepriekšējiem no
ēdas bagātību avotu v
rauzlūt visām četrām o
pārn. Bet ASV, Liel
Francijas dēļ Maskāva
pārvaldes izslēgta.
Pēc Londonas konfe
bet rietumu lielvalsti
arī Beneluksa valstis, s
matiska Vācijas saska
pieņēmot vienpusīga nau
tās reālizēta rietumu
Berlines rietumu sektor
ēdas konferences rie
kratijas esot sākušas
priekšdarbus, lai nodibi
Vācijas valdību. Pēc
saliguma Berlinei va
par trīsu četru okupāci
valdes sēdekli. Bet A
un Lielbritanija padar
tarī par svarīgāko pil
ņotās Valstis savā notā
ka tās labprātīgi atvilku
pagaidu no citiem Vāc
tiem ceribā, ka satiksm
tās vienmēr nodrošināt
Savienība vēlotīes atgād
Viņi sākumā bija pare
tikai padomju armijai.
Berlines apgādes grū
vienojamas pašas rietu
Pretēji padomju iebildu
Lielbritanija un Franci
saparātu naudas reform
Berlīne atrodoties Pado
ņas okupācijas joslas
atdalāma no tās, Mask
kvēsta nodrošināties, lai
ot neplūstu kontrabanda
patrunētu saimniecisko
tautas un savās interesē
vadzēja radīt kustības
mas. Maskava saprotot

Ģenerālis K
pieņem latv
delegāciju
Aizvakar amerikāņu
galvenajā štābā Frankf
ās latviešu delegācija
kapa J. Rancānu, K. K
R. Liepiņu. Delegāciju
militārgubernātors
Klejs. Sarunā ģenerā
apliecināja savas simpa
vešu DP un apsolīja
darbības jautājumā. J
par izceļošanu uz ASV n
ģenerālis deva principiā
ņemt par latviešu pārstā
dzīšanos emigrācijas lie
kārtā.
Pēc audiences pie
Klaja delegāciju pieņēma
militārgubernātora politisk
dominieks vēstnieks Me
prezares vadītājs pulkved
ar kuriem delegācija p
latviešu DP pārstāvības
mu un apmainījās ar info